С Х В А Л Е Н О

на спільному засіданні
вченої ради ХОІППО ім. А. Назаренка
та науково-методичної ради
ХОІППО ім. А. Назаренка
23 грудня 2024 року
протокол №4

З А Т В Е Р Д Ж Е Н О

Т. в. о. ректора
Хмельницького обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка

В. І. Очеретянко

наказ від 23.12.2024 року № 424/но

З В І Т
ПРО РОБОТУ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ АНАТОЛІЯ НАЗАРЕНКА ЗА 2024 РІК

м. Хмельницький
2024 рік

ВСТУП

У 2024 році інститут спрямовував свою діяльність на розвиток закладу як обласного координаційного, наукового, навчального, науково-методичного та інформаційно-аналітичного центру в системі дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти області для забезпечення рівного доступу до якісної післядипломної освіти відповідно до нових реалій розвитку України та нових викликів.

Реформаційні процеси в освіті, зокрема, продовження системної діяльності щодо реалізації Концепції державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та підготовки фахівців до реалізації завдань нового Державного стандарту базової освіти, запровадження Базового компонента дошкільної освіти в умовах війни та наслідків тривалих карантинних обмежень, спричинених попередніми роками пандемії, були потужним викликом для всієї системи освіти України й інституту зокрема.

Задля забезпечення максимально можливої якості освіти та подолання освітніх втрат в умовах, що склалися, домінуючими у діяльності інституту стали наступні напрямки:

- ✓ Співпраця із закладами дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти з питань підвищення кваліфікації педагогічних працівників відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами) та від 29.07.2020 р. №672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників».
- ✓ Розвиток цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання шляхом формування та утвердження української громадянської ідентичності.
- ✓ Удосконалення регіональної системи безперервної освіти педагогічних працівників відповідно до Концепції державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», забезпечення її випереджувального характеру, відповідно до напрямів

реформування системи освіти та суспільних викликів, нових державних освітніх стандартів та сучасних підходів.

- ✓ Підвищення інноваційного потенціалу науково-педагогічних і педагогічних працівників через залучення їх до інноваційної та дослідно-експериментальної діяльності.
- ✓ Науково-методичний та організаційний супровід реалізації державних і регіональних освітніх програм.
- ✓ Реалізацію інноваційної моделі партнерської взаємодії Інституту та центрів професійного розвитку педагогічних працівників, органів управління освітою, закладів освіти, у тому числі опорних закладів щодо безперервного професійного розвитку, забезпечення якісної освіти та подолання освітніх витрат в умовах децентралізації.
- ✓ Надання додаткових освітніх послуг, консультацій на замовлення закладів та установ соціальної сфери різних типів і форм власності, місцевих органів управління освіти.
- ✓ Розвиток професійної компетентності педагогічних кадрів щодо реалізації інноваційних підходів у національно-патріотичному вихованні дітей та учнівської молоді.
- ✓ Підвищення кваліфікації вчителів основної школи відповідно до нових професійних стандартів і вимог Концепції «Нова українська школа».
- ✓ Формування єдиної системи виявлення здібностей та обдарувань учнів та психолого-педагогічного супроводу розвитку обдарованої молоді, підвищення рівня організаційно-методичної підготовки учнів закладів освіти до участі у всеукраїнських учнівських олімпіадах, турнірах, конкурсах.
- ✓ Забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників з питань організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання.
- ✓ Розвиток освітнього середовища регіону через формування ІК-компетентностей педагогічних працівників; наповнення контентів веб-порталу «Освіта Хмельниччини» змістовими модулями, розширення

електронного освітнього ресурсу та здійснення інформаційно-методичного супроводу педагогічних працівників з метою створення умов для оновлення форм, засобів, технологій та методів викладання шкільних дисциплін; підтримка системи інформаційно-аналітичного методичного забезпечення у сфері дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти.

- ✓ Удосконалення зовнішнього співробітництва, у тому числі міжнародного; участь у національних, міжнародних програмах та проєктах, подальший інноваційний розвиток системи післядипломної педагогічної освіти, що відповідає світовим тенденціям і враховує освітні потреби суб'єктів освітнього процесу.

Розділ І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-КЕРІВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1.1. Структура закладу

Реалізацію стратегічних пріоритетів та окреслених завдань забезпечували структурні підрозділи інституту, кількість яких через релокацію та зменшення фінансування закладу, зокрема, обсягу регіонального замовлення, було з 1 січня скорочено.

Так, упродовж 2024 року в Інституті працювали:

факультет підвищення кваліфікації педагогічних працівників, до складу якого входив науково-методичний центр організації та підвищення кваліфікації та 4 кафедри:

- педагогіки та психології дошкільної і початкової освіти;
- психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій;
- теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін;
- менеджменту та освітніх технологій;

4 науково-методичних центри:

- професійного розвитку педагогічних і керівних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти;
- виховної роботи, позашкільної освіти та моніторингових досліджень;
- навчально-інформаційного забезпечення, інформаційно-комунікаційних технологій та видавничої діяльності;
- професійного розвитку педагогічних працівників з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту;

а також Обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти та Обласний навчально-методичний центр психологічної служби.

Задля забезпечення діяльності інституту працювали:

- фінансово-економічний відділ;
- відділ кадрової роботи та інформаційно-правового забезпечення;
- адміністративно-господарський відділ.

Через війну та релокацію закладу третій рік поспіль Інститут перебуває у приміщеннях за адресою вул. Проскурівського підпілля, 139. Через суттєве погіршення умов діяльності Інституту та зниження можливостей надання освітніх послуг для працівників освіти області це стало критичним для самого існування закладу. Незважаючи на таке обмеження, Інститут продовжував у повному обсязі задовольняти освітні запити педагогів області в їх прагненні професійного зростання. Нині заклад займає площу 487,7 м^2, яка включає 3 аудиторії-студії для роботи працівників науково-методичних центрів інституту, обласного навчально-методичного центру психологічної служби, обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти і 21 кабінет для роботи працівників кафедр, науково-методичних центрів, ректорату (площа кожного з яких бл. 6-8 м^2); окремо поза межами Інституту – приміщення для тимчасового розміщення бібліотеки та книгосховища, меблів та оргтехніки. Розв’язанням проблеми відсутності аудиторного фонду задля збереження функціоналу Інституту, насамперед забезпечення освітнього процесу та проведення заходів науково-методичного спрямування, стали можливості інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, дистанційного навчання, які реалізовувались колективом Інституту впродовж року повною мірою.

1.2. Засідання вченої та науково-методичної рад

На розгляд найважливіших питань діяльності Інституту спрямовували свою діяльність вчена та науково-методична ради. На 3 засіданнях ученої ради, 3 – науково-методичної та одному спільному було розглянуто близько 15 питань, більшість з яких стосувалися наукової, навчальної та методичної діяльності кафедр і науково-методичних центрів, а також науково-методичного супроводу та науково-методичної підтримки освітньої діяльності, що реалізувалася у співпраці з консультантами центрів професійного розвитку педагогічних працівників.

Основні питання були присвячені аналізу виконання Державних та обласних програм і проєктів, а також аналізу діяльності структурних підрозділів Інституту з окремих питань та Інституту загалом, як-от: заслухано

фінансовий звіт за 2023 рік та інформацію роботу фінансово-економічного відділу Інституту, розглянуто питання щодо наукової та навчальної діяльності Інституту на 2025 рік, зокрема, затверджено освітні програми курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників на 2025 рік, теми науково-дослідної роботи кафедр та окремих викладачів тощо.

Розглянуто питання науково-методичного підходу у створенні системи виховання в сучасному вимірі; науково-методичної підтримки індивідуальної траєкторії професійного розвитку вчителів географії; діяльності зі сприяння розвитку науково-дослідницької компетентності керівних і педагогічних працівників області та методичної підтримки дослідницької роботи в закладах загальної середньої, позашкільної та дошкільної освіти; підсумків атестації педагогічних працівників закладу в 2024 р.; забезпечення науково-методичного супроводу імплементації Стратегії розвитку читання «Читання як життєва стратегія» та операційного плану її реалізації на 2023-2025 роки; науково-методичної підтримки реалізації завдань курсу «Християнська етика» в загальноосвітніх навчальних закладах системи загальної середньої освіти тощо.

Схвалено низку нормативних документів, зокрема, що стосувалися процедури обрання ректора Інституту: Положення про порядок проведення виборів ректора Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (у новій редакції), Положення про організаційний комітет з проведення виборів ректора Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (у новій редакції), Положення про виборчу комісію з проведення виборів ректора Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (у новій редакції), Положення про порядок обрання представників з числа штатних працівників, які не є науково-педагогічними та педагогічними працівниками, для участі у виборах ректора Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка, Положення про організацію роботи спостерігачів на виборах ректора Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка.

Приділено увагу контролю за виконанням рішень НМР, зокрема, про хід виконання рішення науково-методичної ради від 30.03.2023 р. № 2 «Науково-методичний супровід професійного розвитку вчителів мистецької освітньої галузі в умовах реформування».

Пройшли експертизу й отримали рекомендацію до друку наукові та науково-методичні матеріали працівників інституту та освітян області (18 матеріалів).

Розділ ІІ. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ

2.1. Державні програми

У 2024 році основна увага у навчальній, науковій та науково-методичній роботі була зосереджена на реалізації Державних програм та їх науково-методичному супроводі, як-от:

- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р);
- План заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 903-р);
- Державний стандарт початкової загальної освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р № 87);
- Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);
- Базовий компонент дошкільної освіти (затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33);
- Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в Новій українській школі (Указ Президента України від 25.05.2020 р. №195/2020);
- План заходів з реалізації ІІ етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 703-р);
- Державна цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання на період до 2025 року (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 р. № 673);
- Урядова програма «Про затвердження плану заходів щодо системи раннього втручання на період до 2026 року» (Розпорядження Кабінету

Міністрів України від 15.09.2021 № 1117-р);

- План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 6.10.2021 р. № 1215-р);
- Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року по галузі «Освіта»;
- Операційний план заходів на 2022-2024 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.12.2022 року № 1163-р);
- Концепція безпеки закладів освіти (розпорядження Кабінету Міністрів України від 7.04.2023 р. № 301-р);
- Державна цільова соціальна програма протидії торгівлі людьми на період до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 2.06.2023 року № 496-р);
- Державна цільова національно-культурна програма забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.03.2024 р. № 243-р).

В рамках їх реалізації Інститут проводив навчальні семінари, вебінари, тренінги, здійснював підготовку тренерів; здійснювались моніторингові дослідження, проходили конкурси, інтерактивні виставки; розроблено та введено до навчально-тематичних планів курсів підвищення кваліфікації педагогів ряд нових тем і спецкурсів, створено навчально-методичні та науково-методичні збірники, посібники (в тому числі електронні), навчально-методичні комплекти для педагогів та учнів, на сайтах науково-методичних центрів створено тематичні веб-сторінки, матеріали яких спрямовані на вирішення окремих питань, та інше.

2.2. Регіональні програми

Інститут здійснював науково-методичний супровід реалізації обласних програм:

1. **Цільова комплексна програма розвитку освіти Хмельницької області на 2021-2025 роки** (затверджена рішенням Хмельницької обласної ради від 24 вересня 2020 року № 39-34/2020). У межах реалізації Програми продовжувалось виконання ряду проєктів як у галузі дошкільної освіти, так і загальної середньої, позашкільної та післядипломної освіти, визначених Планом заходів та окреслених в розділах «Дошкільна освіта», «Повна загальна середня освіта», «Освіта дітей з особливими освітніми потребами», «Позашкільна освіта та виховна робота в закладах освіти», «Професійний розвиток педагогічних працівників», «Створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти» тощо.
2. **Програма поводження з відходами у Хмельницькій області на 2018-2022 роки** (затверджена рішенням сесії Хмельницької обласної ради від 27.03.2018 року №39-18/2018, продовжена).
3. **Обласна програма сприяння розвитку громадянського суспільства на 2021-2023 роки** (затверджена рішенням сесії Хмельницької обласної ради від 24.09.2020 № 41-34/2020).
4. **Цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання у Хмельницькій області на 2022-2025 роки** (затверджена рішенням Хмельницької обласної ради від 22 грудня 2021 року № 48-7/2021).
5. **Цільова програма розвитку військово-патріотичного виховання та підтримки предмета «Захист України» на 2023-2024 роки** (затверджена наказом Хмельницької обласної військової адміністрації від 05.04.2023 № 85/2023-н)**;**
6. **Цільова програма соціально-психологічної підтримки дітей і молоді в умовах воєнного стану та у післявоєнний період на 2023-2024 роки** (затверджена наказом Хмельницької обласної військової адміністрації від 25.05.2023 № 131/2023-н)**.**

На виконання цих програм та обласних планів заходів щодо реалізації

державних програм Інститутом було здійснено розробку відповідних навчально-тематичних планів і навчальних програм, які впроваджено до комплексних навчально-тематичних курсів підвищення кваліфікації педагогів, розроблено окремі тематичні та авторські курси; продовжувалось створення дидактичних комплектів матеріалів для різних напрямів освітньої діяльності; розроблено та поширено методичні рекомендації щодо вирішення окремих питань; організовано та проведено науково-практичні конференції, круглі столи, семінари, вебінари з окремих питань. Інститут організував та координував роботу 28 угруповань різних категорій керівних та педагогічних працівників: обласні школи вищої педагогічної майстерності на базі досвіду окремих педагогічних колективів, творчі групи, клуби, обласні авторські творчі майстерні, творчі зустрічі переможців всеукраїнських та обласних конкурсів зі слухачами курсів тощо. Також на виконання «Цільової програми розвитку військово-патріотичного виховання та підтримки предмета «Захист України» на 2023-2024 роки» та за рахунок коштів освітньої субвенції з державного бюджету проведено навчання для вчителів предмета «Захист України», які викладатимуть предмет в осередках за оновленою програмою (72 особи).

Розділ ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Навчальна діяльність інституту здійснювалася відповідно до Законів України «Про освіту» (2017 р.), «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.), Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та інших нормативно-правових документів.

Враховуючи вимоги чинного законодавства щодо навчання вчителів закладів загальної середньої освіти, Інститут здійснював підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти за 36-годинними комплексними освітніми програмами та 36-годинними додатковими освітніми програмами спеціалізації.

Педагогічні працівники закладів дошкільної та позашкільної освіти підвищують кваліфікацію не рідше одного разу на п’ять років. Освітні програми та робочі навчальні плани для цієї категорії працівників розраховано на 72 академічні години.

Підвищення кваліфікації для новопризначених директорів закладів загальної середньої освіти та їх заступників здійснювалось за освітніми програмами обсягом 90 акад. год.

Для керівників закладів дошкільної освіти та вихователів підвищення кваліфікації здійснювалось за 108-годинною програмою.

Зміст освітніх програм підвищення кваліфікації було побудовано з урахуванням професійних стандартів для відповідних категорій педагогічних працівників, керівників, Державного стандарту базової середньої освіти і спрямовано на розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій), а також ключових компетентностей, умінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту». Зокрема: створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання й забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;

використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи дистанційне навчання, інформаційну та кібербезпеку, тощо. Особливої актуальності набули теми, спрямовані на формування та вдосконалення компетентностей у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами та у частині надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу. Згідно з п. 2 статті 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту», було чітко визначено обсяги викладання відповідних тем у навчальних планах.

Загалом навчальний процес здійснювався за 78 напрямами освітньої діяльності, понад 100 освітніми програмами, які реалізовувались через 244 робочі навчальні плани.

Навчальний процес на курсах підвищення кваліфікації упродовж року здійснювався згідно з вимогами чинного законодавства щодо роботи закладів освіти в умовах воєнного стану, а також враховуючи обмеження, які виникли у зв’язку з релокацією інституту та, відповідно, з відсутністю аудиторного фонду для очного навчання. Навчання відбувалось з використанням технологій дистанційного навчання в синхронному (не менше 90% навчального часу) та асинхронному режимах.

Слухачам курсів надавався необмежений доступ до ресурсів на сайті інституту https://hoippo.km.ua/, на сторінках, сайтах його структурних підрозділів:

- до навчальних матеріалів обласного інформаційного банку передового педагогічного досвіду; робіт-переможців учителів області, поданих на обласну віртуальну постійно діючу виставку «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування»; напрацювань обласних авторських творчих майстерень;
- до матеріалів наукової діяльності викладачів кафедр (збірників тез і статей конференцій, монографій, посібників, навчально-методичних комплектів та ін.);
- до відеоматеріалів (записів навчальних вебінарів, семінарів та веб-конференцій) та ін.;

- до електронних версій видань інституту (газети «Майбуття» та журналу «Педагогічний вісник Поділля»);
- до публічної інформації про курси, сертифіковані заходи з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що проводяться на базі ХОІППО тощо.

В умовах воєнного стану підтримувалася мережева взаємодія учасників освітнього процесу (в тому числі педагогів Хмельниччини, які продовжують свою професійну діяльність, перебуваючи як на території інших областей, так і за межами України), здійснювався обмін досвідом, цифровими навчальними матеріалами шляхом використання офіційного сайту інституту та його структурних підрозділів, а також професійних освітянських груп, що створені та модеруються працівниками структурних підрозділів інституту.

Для організації освітнього процесу під час підвищення кваліфікації педагогічних працівників використовувались системи управління навчанням (LMS), зокрема Moodle та Google Classroom (пакет G Suite For Education).

Використовувались освітні ресурси для проведення вебінарів (ліцензійне програмне забезпечення для дистанційного навчання та проведення веб-конференцій Adobe Connect Pro), Google Meet (пакет G Suite for Education), Zoom (безкоштовна версія), трансляція You Tube та ін.

У 2024 р. в рамках виконання регіонального замовлення навчання пройшли 6 500 педагогічних та керівних працівників (244 групи) за такими напрямами:

- працівники закладів дошкільної освіти;
- вчителі початкових класів;
- вчителі суспільно-гуманітарних дисциплін;
- вчителі природничо-математичних дисциплін;
- вихователі та інші працівники виховної сфери;
- педагоги спеціальної освіти;
- керівні працівники галузі освіти;
- практичні психологи та соціальні педагоги;

– директори, фахівці (консультанти) інклюзивно-ресурсних центрів: учителі-логопеди, вчителі-дефектологи, практичні психологи, вчителі-реабілітологи інклюзивно-ресурних центрів.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про охорону праці» та наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017 № 1514, Інститут здійснював навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності керівників установ та закладів освіти, керівників та спеціалістів служб охорони праці або осіб, які є відповідальними за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, інших працівників установ та закладів освіти, які є членами відповідних постійно діючих комісій з перевірки знань в установах та закладах освіти. У 2024 р. таке навчання за 36-годинною програмою і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності пройшли 985 керівників та інших представників установ та закладів освіти.

6 926 педагогічних працівників різних категорій було охоплено навчанням за короткотривалими програмами на науково-методичних і науково-практичних семінарах, семінарах-практикумах, тренінгах, майстер-класах тощо з інноваційних питань та актуальних проблем відповідно до Концепції Нової української школи. Вони стосувались як професійних, так і загальних компетентностей педагогів, проводились як за авторськими програмами, розробленими працівниками інституту, так і за програмами, рекомендованими МОН України. Загалом було організовано та проведено 115 таких заходів, тривалість яких варіювала від 2 до 30 годин.

На виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988) та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05 липня 2024 р. № 796 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа” у 2024 році» проведено навчання за рахунок коштів освітньої субвенції з державного бюджету – підвищення кваліфікації педагогічних працівників наступних категорій:

- вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти в 5-6 класах у 2023/24 навчальному році (83 особи);
- керівників, заступників керівників (977 осіб) та вчителів закладів освіти (5867 осіб), які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) у 2024/25 навчальному році;
- вчителів закладів загальної середньої освіти, які викладають у пілотних 7-х класах;
- вчителів закладів загальної середньої освіти, які викладають у пілотних 8-х класах (83 особи).

За рахунок коштів освітньої субвенції з державного бюджету проведено навчання для вчителів предмета «Захист України», які викладатимуть предмет в осередках за оновленою програмою (72 особи, 21.10.2024 – 08.11.2024).

11 окремих заходів було організовано і проведено на комерційній основі, зокрема:

9 груп навчались на авторських/тематичних курсах (287 осіб);

2 заходи за короткотривалими навчальними програмами з видачею сертифікатів (41 особа).

До бюджету інституту за 2024 рік надійшло 182 112 грн., що майже втричі менше, ніж за 2023-й рік (527,5 тис. грн.). З них за класичні курси – 75 600 грн., за проведення навчання на замовлення за окремими програмами – 65 783 грн., за тренінги – 40 729 грн.

Розділ IV. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

4.1. Науково-дослідна проблематика інституту, кафедр та науково-педагогічних працівників

Науково-дослідницька та експериментальна робота Інституту у 2024 році спрямовувалась за загальноінститутською темою «Модернізація діяльності керівних і педагогічних працівників закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти щодо підвищення якості освіти і подолання освітніх втрат».

Всього дослідження здійснювалися за 4 кафедральними темами (в рамках загальноінститутської), які продовжували виконуватись і лише наповнювались новим змістом з урахуванням корекції загальноінститутської:

1. Розвиток загальних та професійних компетентностей педагогів у контексті вимог професійного стандарту вчителя (кафедра теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін);
2. Науково-методичний супровід управлінської діяльності керівників закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Концепції нової української школи та сучасних суспільних викликів (кафедра менеджменту та освітніх технологій);
3. Науково-методичний супровід забезпечення особистісної та професійної ефективності педагога в умовах Нової української школи (кафедра педагогіки та психології дошкільної і початкової освіти);
4. Науково-методичний та психологічний супровід розвитку професійних компетентностей педагога в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти (кафедра психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій).

У рамках кафедральних тем упродовж року розроблялась 21 індивідуальна, з яких 3 теми було розпочато у 2024 році:

1. Удосконалення професійної компетентності педагогів-філологів щодо ціннісного навчання учнів в контексті реалізації нового Державного

стандарту базової середньої освіти (**Пулатова Л. Й.**, завідувач кафедри теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін).

2. Психологічні аспекти ефективної організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану (**Гулеватий А. А.,** завідувач кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій).
3. Науково-методичний супровід педагога в умовах переходу від адаптаційного циклу до базового предметного навчання та в реаліях освітніх втрат (**Клімкіна Н. Г.,** старший викладач кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій).

У зв'язку зі звільненням виконавців було закрито три науково-дослідницькі теми:

1. Теоретико-прикладні аспекти забезпечення особистісної та професійної ефективності педагога НУШ в системі ППО (**Ковальська О. П.,** завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної і початкової освіти).
2. Планування та організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників з урахуванням нових вимог (**Соловей М. В.,** доцент кафедри менеджменту та освітніх технологій).
3. Формування професійних компетентностей асистентів учителів як основи забезпечення якості інклюзивної освіти НУШ (**Войтович Г. І.,** старший викладач кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій).

4.2. Підсумки наукових досліджень

Результати наукових пошуків презентовано на науково-практичних конференціях, форумах, засіданнях круглих столів, семінарах, вебінарах, включено до матеріалів лекцій та семінарів курсів підвищення кваліфікації, висвітлено у друкованих матеріалах, оприлюднено на сайті Інституту та в інший спосіб. Також науковий доробок презентувався на зібраннях, що проводились іншими закладами вищої освіти та освітніми установами

(конференціях, форумах, педагогічних читаннях, семінарах, засіданнях круглих столів).

Дані, одержані в результаті наукових досліджень, проходили апробацію в освітньому процесі, науково-педагогічними працівниками та методистами інституту було презентовано близько 200 матеріалів, більше половини з яких побачили світ у збірниках тез, збірках наукових праць, науково-методичних та методичних матеріалів.

Усього науково-педагогічними та педагогічними працівниками інституту підготовлено 84 наукові статті та 22 статті методичного спрямування, які опубліковано у збірниках наукових праць, науково-методичних та педагогічних виданнях, з них 1 стаття – у збірнику, що входить до переліку фахових видань України, затверджених ВАК.

4.3. Експертно-аналітична діяльність

Працівники Інституту прорецензували низку матеріалів освітян області (загалом 1295 наукових, науково-методичних та навчально-методичних і методичних матеріалів), підготували 12 рецензій на магістерські роботи, 1 відгук на дисертацію, що подана на здобуття ступеня доктора філософії, забезпечували керівництво науковими роботами педагогічних працівників.

Науковці інституту працювали в експертних комісіях з оцінювання дидактичних і методичних посібників постійно діючої педагогічної виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування», в експертних комісіях щодо нових шкільних підручників та посібників, у складі журі обласних предметних олімпіад та конкурсу «Вчитель року – 2024», міського (м. Хмельницький) та обласного етапів конкурсу наукових робіт МАН, обласного фестивалю–конкурсу лялькових театрів закладів загальної середньої та позашкільної освіти «Чарівний світ ляльок» (Махмутова А. Є.), дитячого творчого конкурсу «Ми – діти Космосу 2023» (Махмутова А. Є., березень, 2024), обласного конкурсу читців «Магія слова» (Махмутова А. Є., березень, 2024), обласного конкурсу юних відеоаматорів (Махмутова А. Є., квітень, 2024), обласного конкурсу ансамблів народних інструментів, духових оркестрів та вокально-

інструментальних ансамблів «На хвилях гармонії» серед здобувачів освіти та працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти (Махмутова А.Є., червень, 2024), обласного конкурсу «Різдвяний передзвін» серед здобувачів та працівників професійної (професійно-технічної) освіти (Махмутова А.Є., грудень, 2024), у складі суддівського корпусу фіналу Всеукраїнського фізкультурно-оздоровчого заходу серед учнів «Cool Race» (Шкарпета В.Л. – головний суддя змагань) та інших.

В умовах реформування держави загалом і освіти зокрема, зі зміною підходів та вимог до якості підготовки фахівців закладами вищої освіти зростає роль стейкхолдерів (від англ. stakeholders), зацікавлених сторін – фізичних та юридичних осіб, які виявляють інтерес до діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Так, зовнішніми стейкхолдерами освітніх програм закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогічних кадрів для області, виступають працівники нашого Інституту:

Вашеняк І.Б. – для Хмельницького національного університету:

кафедра психології та педагогіки. Освітньо-професійна програма фахівців за спеціальністю 053 Психологія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступінь доктор філософії спеціальності 053 Психологія);

кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації. Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступінь доктор філософії спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки).

Кенц Г.І. – для Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)».

Кошка О.А. – для Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (історичний факультет); Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Мирна Л.А.:

для Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (природничо-економічний факультет, кафедра біології та методики її викладання). Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров’я людини)»;

для Хмельницького національного університету, кафедра екології та біологічної освіти. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров’я людини)».

Шкарпета В.Л. – для Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (кафедра теорії та методики фізичного виховання). Освітньо-професійні програми «Середня освіта (Фізична культура)» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

4.4. Дослідно-експериментальна діяльність

У 2024 р. учасниками дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня був 21 заклад за 9 темами:

1. Психолого-педагогічне забезпечення особистісно зорієнтованої освіти на засадах гуманної педагогіки в середньому загальноосвітньому навчальному закладі (Хмельницька середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22 імені Олега Ольжича);
2. Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти (Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс № 3 у складі загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів та ліцею Хмельницької області, Славутський навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа І-ІІІ ступенів, ліцей «Успіх», Старокостянтинівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1 Старокостянтинівської міської ради Хмельницької області, Хмельницька гімназія №1 імені Володимира Красицького, гімназія №2 м. Хмельницького);
3. Організаційно-педагогічні умови надання корекційної допомоги дітям з порушенням зору (Кам'янець-Подільська спеціальна школа Хмельницької обласної ради);
4. Науково-методичне забезпечення реалізації авторської моделі «Школа толерантності» на базі закладів загальної середньої та позашкільної освіти Хмельницької області (Кам'янець-Подільська спеціальна школа Хмельницької обласної ради, НВК №2 м. Хмельницького, Шепетівська ЗОШ І-ІІІ ст №6, Нетішинський комунальний позашкільний навчальний заклад Будинок дитячої творчості, ХОІППО);
5. Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів (2022-2027 рр) (Хмельницький ліцей ІІ-ІІІ ст. Хмельницької обласної ради, Кам'янець-Подільський ліцей І-ІІІ ст. «Славутинка» Хмельницької обласної ради, Нетішинський НВК «ЗОШ І-ІІ ст. та ліцей» Нетішинської міської ради, Опорний заклад Городоцький ліцей №2 Городоцької селищної ради, Кам'янець-Подільський НВК №3 у складі ЗОШ І-ІІІ ст. та ліцею,

Старокостянтинівська ЗОШ І-ІІІ ст. №1 Старокостянтинівської міської ради, Славутський НВК «СЗОШ І-ІІІ ст. та ліцей «Успіх» Славутської міської ради, Хмельницька гімназія №1 імені Володимира Красицького, гімназія №2 м. Хмельницького, Кам'янець-Подільський фаховий коледж індустрії, бізнесу та інформаційних технологій, Хмельницький професійний ліцей електроніки);

6. Організаційно-педагогічні умови профільного навчання в авторській школі «Діалог» (2023-2028 рр) (Нетішинський академічний ліцей Нетішинської міської ради Шепетівського району Хмельницької області);
7. Формування позитивної громадської думки щодо освітніх інновацій (СЗОШ І-ІІІ ступенів №12 м. Хмельницького, Ізяславський НВК «ЗОШ І-ІІІ ст. №5 ім. О.П.Онищука – гімназія», Новоселицька ЗОШ І-ІІІ ст. Полонської міської ради);
8. Формування ключових компетентностей обдарованої дитини (Хмельницький ліцей №17);
9. Електронний підручник для загальної середньої освіти (E-book for secondary education (EBSE)) (НВК №10 м. Хмельницького, Кам'янець-Подільська СЗОШ №5, Дунаєвецький навчально-виховний комплекс «ЗОШ І-ІІІ ступенів, гімназія» Дунаєвецької міської ради, Шепетівський навчально-виховний комплекс №1 у складі: «Загальноосвітня школа І-ІІ ступенів та ліцей ім. Героя України М. Дзявульського»).

У другому півріччі 2024 р. експеримент всеукраїнського рівня з проблеми «Електронний підручник для загальної середньої освіти» (E-book for secondary education (EBSE) було закрито.

Участь закладів освіти нашої області у проєктах, що ініціюються на міжнародному, всеукраїнському, регіональному рівнях, зміцнює іміджеву складову діяльності закладу освіти, розкриває творчий потенціал педагогів, відповідає їх професійним потребам у реалізації інноваційної компетентності, яка визначена професійним стандартом учителя ЗЗСО, і надає поштовх для подальшого професійного розвитку.

Розділ V. ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИХ І НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ МІЖНАРОДНОГО, ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНІВ

Питанням удосконалення науково-методичного супроводу та забезпечення освітнього процесу, управління професійним розвитком педагогічних, керівних і методичних кадрів освіти було присвячено ряд заходів різних форм науково-методичної активності, зокрема, науково-теоретичних та науково-практичних заходів (6 конференцій, круглих столів всеукраїнського, обласного та регіонального рівнів, 1 форум, 1 івент, 1 освітній марафон), більше 350-ти семінарів та вебінарів, з них 7 заходів всеукраїнського та міжнародного рівнів.

Зокрема, питанням вдосконалення діяльності закладів освіти в аспекті реалізації ідей Концепції «Нова українська школа» присвячено низку науково-теоретичних та науково-практичних конференцій та круглих столів, як от:

- Засідання круглого столу (з міжнародною участю) «Проєктна діяльність як механізм інноваційного розвитку закладу освіти»» (31 травня);
- Всеукраїнська науково-практична конференція («Актуальні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти: досвід та перспективи» (26 вересня);
- Всеукраїнський круглий стіл «Читання як життєва стратегія» (13 листопада);
- Всеукраїнська науково-практична конференція «Різновекторність виховних впливів і узгодженість дій різних суб'єктів виховання» (в рамках заходів до 85-річчя від дня заснування Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка) (20 листопада).
- Третя всеукраїнська науково-практична конференція «Освіта в умовах воєнного стану в Україні: психолого-педагогічний аспект (в рамках заходів до 85-річчя від дня заснування Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка)» (28 листопада).

Заходи регіонального та обласного рівнів:

- Методичний івент «Реалізація Держстандарту базової середньої освіти в адаптаційному циклі: виклики, практики, рішення» (5 червня).
- IX інтернет-форум «Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи» (10-14 жовтня, в рамках заходів до 85-річчя від дня заснування Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка та до 75-річчя від дня народження Володимира Войтенка).
- Круглий стіл для вчителів початкових класів: «Розвиток самостійного дитячого читання як ознака високого рівня літературної освіти. Креативність вчителя та учнів у системі літературної освіти в початковій школі» (6 червня).
- Регіональний семінар для учителів початкових класів «Обмін кращими освітніми практиками в початковій школі вчителів Хмельницької та Івано-Франківської областей» (30 жовтня).
- Засідання круглого столу «Актуальні питання безпеки під час воєнного стану, в побуті, інтернеті тощо» (23 грудня, вчителі «Основ здоров'я», інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека добробут»).

У низці заходів всеукраїнського та регіонального рівнів Інститут виступав в якості співорганізатора, як-от:

- Методичний онлайн-семінар «Система роботи регіонального закладу ППО з подолання освітніх втрат» (11 квітня, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», Регіональні ЗППО).
- Міжрегіональне засідання кафедр менеджменту освіти Хмельницький-Рівне-Луцьк «Освітні та управлінські інновації для реалізації потреб Нової української школи» (23 травня, з нагоди днів науки в Україні).
- III Всеукраїнський науково-методичний семінар-марафон з міжнародною участю «Дитинство: сучасні реалії, виклики, перспективи» до Дня захисту дітей (31 травня, Луганський національний університет).

Формат проведення конференцій та круглих столів – очний, змішаний і дистанційний, проте веб-режим у 2024 році традиційно домінував та надав можливості для проведення більшої частини запланованих наукових і науково-методичних заходів інституту в умовах, що склались. Відбувались вони через G Suite (meet), Google Class, Google Meet, Zoom, засіб проведення вебінарів Big Blue Button тощо.

За результатами цих зібрань Інститутом підготовлено 11 збірників.

Загалом Інститутом проведено близько 450 різних масових освітянських заходів науково-теоретичного та, здебільшого, науково-практичного спрямування, серед яких, окрім уже згаданих форм науково-методичної активності, – 56 тренінгів та 25 майстер-класів.

Розділ VI. ПІДГОТОВКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ТА МЕТОДИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Для науково-методичного забезпечення освітнього процесу, керівної і методичної діяльності освітян працівниками кафедр та науково-методичних центрів інституту впродовж року підготовлено науково-методичну, навчально-методичну та методичну продукцію:

- 46 методичних рекомендацій, інструктивно-методичних листів щодо реалізації окремих напрямів освітньої та виховної діяльності, буклетів;
- 139 навчальних програм та 78 програм НУШ;
- 8 підручників, робочих зошитів, зошитів-посібників, практикумів, альбомів із природничо-математичних дисциплін і технологій;
- 23 одиниці навчально-методичних праць та методичних посібників;
- 2 мультимедійних посібники.

Тематика посібників і науково-методичних збірників, як і методичних рекомендацій, охоплювала практично всі напрями науково-методичної діяльності Інституту.

Традиційно реалізовувалась практика підготовки підручників, робочих зошитів, зошитів-посібників, практикумів, діагностичних карток, альбомів з природничо-математичних дисциплін і технологій, 7 з яких вже отримали гриф МОН:

- **Підручник «Я досліджую світ. 1 клас» 1 частина.** Київ: Генеза, 2024. – 144 с. Гриф МОН (наказ Міністерства освіти і науки України від 05.01.2024 №8) (**Павич Н.М**., співавтор).
- **Підручник «Я досліджую світ. 1 клас» 2 частина.** Київ: Генеза, 2024. – 148 с. Гриф МОН (наказ Міністерства освіти і науки України від 05.01.2024 №8 (**Павич Н.М**., співавтор).
- **Підручник інтегрованого курсу «Я досліджую світ. 2 клас» (Павич Н.М**., співавтор);

- **Посібник для учнів – робочий зошит для учнів « Я досліджую світ. 2 клас»** (технологічна освітня галузь), гриф МОН.
- **Альбом «Технології. 2 клас» (Павич Н.М.,** співавтор), гриф МОН.
- Думанська Г. В. Географія. Практикум для 7 кл. / Г. В. Думанська, І. М. Вітенко. – Кам'янецьПодільський : Аксіома, 2024. – 80 с.
- Думанська Г. Географія. Материки та океани. Практикум для 7 кл. / Галина Думанська, Ігор Вітенко. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2024. – 72 с.

Актуальні питання педагогічної науки, методики та практики систематично висвітлювалися на сторінках обласних освітянських часописів, що видаються інститутом, – у газеті «Майбуття» (у 2024 році вийшло 24 номери) та журналі «Педагогічний вісник Поділля» (до кінця року планується 4 тематичних номери, щоквартально):

номери 1-2 – «Інклюзивна освіта: Кожна дитина особлива. Всі діти різні» (відповідальна за випуск Синявська Г. О.).

3. «Іноземна мова» (відповідальні за випуск Мороз Т. В., Луценко Л. П.).

4. «Національно-патріотичне виховання в закладах освіти Хмельниччини» (у верстці, відповідальна за випуск Баля С. А.).

З метою реалізації методичної підтримки та забезпечення доступу педпрацівників до актуальної інформації продовжено традицію, започатковану минулого року щодо видання тематичних випусків ВІСНИКА «Орієнтир». Упродовж року підготовлено 3 випуски:

1(10). 2024. «Діяльність закладу дошкільної освіти у 2024/2025 н.р.: методичний порадник» (Кулик О. О.);

2(11). 2024. «Освітній процес у закладі загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р.: методичний порадник» (за матеріалами методичного івенту «Реалізація Держстандарту базової середньої освіти в адаптаційному циклі: виклики, практики, рішення», Кошка О. А., колектив авторів-методистів);

3(12). 2024. «Освітній процес у закладі загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р.: методичний порадник вчителям фізичної культури» (Шкарпета В. Л.).

Продовжено успішну практику створення нового авторського контенту для дистанційного навчання з навчальних предметів, відеоуроків та відеофрагментів з біології, хімії, географії, фізики, інформатики, історії та інших, розроблено тематичні завдання, презентації, мультимедійні матеріали, термінологічні словники, практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання, віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання, пакети тестових завдань для 5-11 класів. Розробкою відеоуроків, відеофрагментів займались обласні творчі групи учителів-предметників, які організовано методистами інституту.

Ці та інші навчальні відеоматеріали наповнюють Youtube канал Інституту, а також авторські Youtube канали. У списках відтворення лише Youtube каналу Інституту розміщено більше 318 таких матеріалів, перегляд яких сягає більше 246 023 тисяч разів. Лише за 2024 рік опубліковано 53 відео, перегляд здійснювався 22 888 разів.

Розділ VII. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

7.1. Поширення досвіду педагогічної та управлінської діяльності педпрацівників області

З метою розробки та впровадження у практику роботи інноваційних методів і технологій навчання й виховання, управлінської діяльності, а також для поширення педагогічного досвіду й пошуку оптимальних та інноваційних шляхів розв'язання конкретних педагогічних проблем на основі прогресивного досвіду педагогів та керівників, переможців всеукраїнських конкурсів, а також окремих навчальних закладів, у 2024 році працювало 28 угруповань різних категорій керівних і педагогічних працівників, діяльність яких організував та координував інститут, зокрема:

- 1 асоціація керівників закладів освіти Хмельницької області;
- 9 обласних шкіл педагогічної майстерності;
- 14 авторських творчих майстерень, студій, груп;
- 4 обласних авторських педагогічних майстерні.

За результатами їх діяльності підготовлено методичні посібники, методичні рекомендації, фахові поради, створено цифрові ресурси для інформаційної комунікації (сайти, блоги, сторінки у соцмережах, групи в месенджерах).

З метою реалізації Концепції цифрової трансформації освіти і науки, а саме: формування сучасного відкритого інформаційно-цифрового освітнього середовища області, яке об'єднує всіх педагогічних працівників області та забезпечує простір для обміну прогресивним педагогічним досвідом, інноваціями в галузі освіти, в Інституті активно використовується цифровий формат поширення кращих зразків досвіду. У 2024 році працівниками інституту поширено 94 досвіди педагогів-переможців, які посіли І місце в обласному педагогічному конкурсі-виставці. Поширення та популяризація здійснюється постійно, через семінари, вебінари, тренінги, відеоконференції та у форматі онлайн через сайт «Цифрова лабораторія ППД ХОІППО ім. А. Назаренка».

Виявлення і трансформування нових ефективних форм освітньої діяльності у педагогічну практику продовжує забезпечувати Обласна інформаційно-ресурсна лабораторія творчого педагога, серед основних завдань якої – пошук, відбір, акумуляція та концентрація кращих освітніх, дидактичних, методичних напрацювань педагогів області та забезпечення вільного доступу до якісного контенту через електронний ресурс «Цифрова лабораторія ППД ХОІППО ім. А. Назаренка».

У 2024 році з метою удосконалення та модернізації проведення обласного педагогічного конкурсу-виставки розроблено та запроваджено в роботу 23 цифрових кабінети Експертних предметних комісій для внутрішньо-мережевої співпраці та базу даних переможців конкурсу-виставки. Розміщено онлайн цифровий формат нагородних документів (дипломів) переможців (512 дипломів переможців 2023 року) через сайт «Цифрова лабораторія ППД ХОІППО». Зміни спрямовані на вдосконалення роботи Експертних предметних комісій та мотивацію учасників до творчого пошуку та професійного розвитку.

Потужним фаховим зібранням творчих напрацювань освітян області та найбільшим цифровим репозитарієм електронних педагогічних розробок в галузі освіти залишається обласний педагогічний конкурс-виставка «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування», в котрому нині розміщується 11 099 робіт. У 2024 році на обласний етап зареєструвалось 1 105 учасників. Призову кількість балів отримали 524 переможців (І місце – 118, ІІ – 187, ІІІ – 219). Пріоритетними напрямами матеріалів були теми, що стосувалися актуальних питань та проблем, зокрема:

- реалізація Концепції нової української школи в адаптаційному циклі базової середньої освіти;
- технології та методики дистанційного та змішаного типів навчання в організації освітнього процесу;
- застосування цифрових ресурсів в організації навчально-виховного процесу;
- організація освітнього процесу із запровадженням STEM-навчання;
- створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та психологічна підтримка в період військової агресії;

- методика роботи з обдарованими учнями;
- методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання;
- національно-патріотичне виховання;
- інші актуальні напрямки розвитку освіти на сучасному етапі.

Актуальність і дієвість в умовах сьогодення підтвердив цифровий формат поширення та популяризації прогресивного педагогічного досвіду та інноваційних ідей через цифрову форму постійно діючої виставки та обласного інформаційного банку ППД, що розташовані на сайті «Цифрова лабораторія педагогічного досвіду ХОІППО». Сайт забезпечує доступ до 12 319 кращих педагогічних розробок освітян області:

- виставка – 11 099 робіт;
- обласний інформаційний банк ППД – 1 203 матеріали досвіду;
- обласні школи педмайстерності – 9;
- обласні авторські педагогічні творчі майстерні – 8.

На сайті розміщено кращі творчі доробки педагогів, які представлено у цифровому форматі: електронними навчально-методичними комплектами, електронними навчальними посібниками (зошитами), інтерактивними робочими аркушами, тестами, дошками, геймифікованими розробками (квести), мультимедійними розробками (онлайнові засоби та ресурси для створення інтерактивного навчального контенту), відеоекскурсіями, відеомайстеркласами, авторськими веб-сайтами, блогами, Ютуб-каналами, збірками тематичних презентацій з методичним супроводом, електронними програмними засобами тощо.

Запровадження цифрового формату співпраці з педагогами області, популяризації прогресивних педагогічних ідей залишалось доволі ефективним в умовах організації дистанційного та змішаного навчання через військову агресію і стало вагомою інформаційною та методичною підтримкою для вчителя. Про це свідчать аналітичні дані сервісу «Google Analytics». За 2024 рік (на початок грудня) 102 420 переглядів сторінок сайту. За рік постійними користувачами сайту «Цифрова лабораторія ППД ХОІППО» додалось

7,1 тисячі користувачів (середня кількість переглядів становить:47 переглядів матеріалів сайту в день). Найактивнішими є користувачі нашої області та України

Популяризація прогресивних педагогічних ідей здійснювалась через публікації кращого досвіду вчителів області у фахових журналах, збірниках наукових та науково-методичних праць за матеріалами конференцій, що організовувались і проводились Інститутом, та в журналі «Педагогічний вісник Поділля». Зокрема, №№1-2 (2024) присвячено питанням інклюзивного навчання та навчанню дітей з ООП, створенню інклюзивного освітнього простору, висвітлено сучасні підходи до роботи педагогів з дітьми з ООП; у №3(2024) – методичні напрацювання освітян щодо викладання шкільних курсів вчителів англійської та німецької мов у закладах загальної середньої освіти Хмельницької області; у №4(2024) – творчі доробки закладів освіти та окремих педагогів щодо інноваційних моделей та досвіду національно-патріотичного виховання в закладах освіти Хмельниччини.

Втретє проведено обласний творчий фестиваль «Вчитель ART», за результатами якого створено віртуальну мистецьку галерею-виставку, до якої ввійшли 39 робіт різних жанрів і стилів мистецтва. Її розміщено на сайті Інституту в розділі «Творчість педагогів Хмельниччини» https://www.canva.com/design/DAGBjZXpgcQ/GDfQhxhFky6vdNB194a4zA/edit .

Виставка презентує та популяризує результати індивідуальної творчої діяльності вчителів галузі мистецтва.

Також в розділі «Творчість педагогів Хмельниччини» презентуються та популяризуються інші результати індивідуальної творчої діяльності вчителів, зокрема:

Літературні надбання освітян області;

Мистецька галерея вчителів мистецтва. Мехенді. Покликання: https://www.canva.com/design/DAFd2lIRUhk/_lY5WNUjKnQVzGZO8ykmRg/watch?utm_content=DAFd2lIRUhk&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=publishsharelink ;

Мистецька галерея вчителів образотворчого мистецтва. Паперопластика.

Покликання: https://www.canva.com/design/DAE3_Qz-lIw/uOvHR-S83GorJKTBpGtcMA/view?utm_content=DAE3_Qz-lIw&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=publishsharelink

7.2. Науково-методичний супровід проведення конкурсів фахової майстерності педагогічних працівників

Працівники інституту здійснювали науково-методичний супровід проведення конкурсів фахової майстерності педагогічних працівників – як всеукраїнських (обласних етапів), так і конкурсів, ініційованих та проведених інститутом. Через повномасштабне вторгнення і військовий стан кількість конкурсів була меншою і здебільшого відбувалась у дистанційному форматі.

- Конкурс **обласної педагогічної виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування-2024»**. У 2024 році на обласний етап зареєструвалось 1 105 учасників. Призову кількість балів отримали 524 переможці (І місце – 118, ІІ – 187, ІІІ – 219).
- **ІІІ Обласний творчий фестиваль «Вчитель ART».** 39 учасників-лавреатів. За підсумками конкурсу відкрито онлайн-галерею https://www.canva.com/design/DAGBjZXpgcQ/GDfQhxhFky6vdNB194a4zA/edit .
- **ІІ етап (обласний) Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів, соціальних педагогів** «Нові технології в новій школі» у номінації «Корекційно-розвиткові програми»:
  - **Грицюк Тетяна Сергіївна**, практичний психолог закладу дошкільної освіти №5 «Олімпійський» м. Кам’янець-Подільського (диплом І ст.);
  - **Коломієць Катерина Володимирівна**, практичний психолог Красилівської гімназії №3 (диплом ІІ ст.);
  - **Жучковська Вікторія Ігорівна**, практичний психолог Дунаєвецького ліцею №4 (диплом ІІІ ст);
  - **Годованюк Оксана Григорівна**, практичний психолог закладу дошкільної освіти №6 «Золота рибка» м. Славути (диплом ІІІ ст.);

– **Ляска Олена Олегівна**, соціальний педагог Шепетівського професійного ліцею (диплом ІІІ ст.).

Всеукраїнські:

- Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек під гаслом «Читання як життєва стратегія» (1 – 31 жовтня 2024). 73 учасників-бібліотечних працівників ЗЗСО відзначено дипломами Інституту. За підсумками обласного етапу Місячника сформовано Web-портфоліо Шкільні бібліотекарі Хмельниччини (google.com).
- Конкурс **майстерності працівників закладів позашкільної освіти «Джерело творчості»**. На обласному рівні визначено 12 переможців, з них на всеукраїнському рівні – 2 переможці (відповідно до наказу МОН від 09.07.2024 № 972):

  1. **Волошина Олена В'ячеславівна**, керівник гуртка Шепетівського міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (І місце).

  2. **Задоянчук Олександр Іванович**, керівник гуртка опорного закладу Городоцький ліцей №4 Городоцької міської ради (ІІІ місце).
- Конкурс **рукописів та програм для педагогічних працівників закладів позашкільної освіти.** За підсумками конкурсу – 3 переможці на всеукраїнському рівні (відповідно до наказу МОН від 8.03.2024 №301):

  1. **Степанова Оксана Володимирівна**, керівник гуртка Хмельницького міського центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді.

  2. **Кроль Володимир Олександрович**, керівник гуртка Кам'янець-Подільського центру дитячої та юнацької творчості.

  3. **Качковська Наталя Броніславівна**, керівник гуртка Кам'янець-Подільського центру дитячої та юнацької творчості.

Наймасовішим серед конкурсів фахової майстерності залишався **Всеукраїнський конкурс «Учитель року»**. У 2024 році він відбувався за 4-ма номінаціями: «Українська мова та література», «Географія», «Фізика», «Образотворче мистецтво» та проводився у змішаному форматі.

До участі у Всеукраїнському конкурсі «Учитель року-2024» від Хмельницької області на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України зареєструвалося 210 педагогів: «Українська мова та література» − 86, «Географія» та «Фізика» по 48, «Образотворче мистецтво» − 28. З об'єктивних причин не всі зареєстровані учасники взяли в ньому участь.

До участі у відбірковому етапі першого туру конкурсу було допущено 179 педагогічних працівників: 72 особи – у номінації «Українська мова та література», 41 - «Фізика», 39 - «Географія», 27 - «Образотворче мистецтво».

Перший тур Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» проходив у два етапи (відбірковий та фінальний) з 01 до 13 лютого 2024 року. Фактично учасниками Конкурсу став 161 педагог області: 69 учителів української мови та літератури, 41 фізик, (після конкурсного випробування «Тестування» до наступних випробувань відбіркового етапу першого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2024» допущено 49 конкурсантів/конкурсанток: 24 у номінації «Фізика» та 25 у номінації «Українська мова та література», які набрали найбільшу кількість балів), 29 географів, 22 учителів образотворчого мистецтва.

За відповідними номінаціями переможцями першого туру конкурсу визнано наступних учителів:

Переможці (дипломанти І ступеня)

ІЛЬНИЦЬКИЙ Ігор Миколайович	– Мукшо-Китайгородський ліцей Слобідсько-Кульчієвецької сільської ради Кам'янець-Подільського району Хмельницької області у номінації «Географія»
КРАВЧУК Костянтин Григорович	– Хмельницька середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22 імені Олега Ольжича у номінації «Образотворче мистецтво»
КОРОЛЬ Лілія Григорівна	– Старокостянтинівський навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа І ступеня, гімназія» Старокостянтинівської міської ради імені Героя України С. М. Бондарчука у номінації «Українська мова та література»

ОБОДЯНСЬКИЙ Володимир Васильович – Шепетівський навчально-виховний комплекс № 1 у складі: «Загальноосвітня школа І-ІІ ступенів та ліцей ім. Героя України М. Дзявульського» Хмельницької області у номінації «Фізика»

Переможців та лавреатів заохочено грошовими преміями від Хмельницької обласної ради та Хмельницької обласної державної адміністрації (за І місце – п’ятнадцять тисяч гривень; за ІІ місце – дванадцять тисяч гривень; за ІІІ місце – десять тисяч гривень відповідно у кожній номінації).

У другому турі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2024» взяли участь 4 учасники, з яких 3 ввійшли у дванадцятку кращих учителів (Кравчук К. Г., Ободянський В. В. та Король Л. Г.):

ІЛЬНИЦЬКИЙ Ігор Миколайович – Мукшо-Китайгородський ліцей Слобідсько-Кульчієвецької сільської ради Кам’янець-Подільського району Хмельницької області у номінації «Географія» **(19 місце у відбірковому етапі другого туру конкурсу)**

КРАВЧУК Костянтин Григорович – Хмельницька середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22 імені Олега Ольжича у номінації «Образотворче мистецтво» **(5 місце у фінальному етапі другого туру конкурсу)**

КОРОЛЬ Лілія Григорівна – Старокостянтинівський навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа І ступеня, гімназія» Старокостянтинівської міської ради імені Героя України С. М. Бондарчука у номінації «Українська мова та література» **(9 місце у фінальному етапі другого туру конкурсу)**

ОБОДЯНСЬКИЙ Володимир Васильович – Шепетівський навчально-виховний комплекс № 1 у складі: «Загальноосвітня школа І-ІІ ступенів та ліцей ім. Героя України М. Дзявульського» Хмельницької області у номінації «Фізика» **(5 місце у фінальному етапі другого туру конкурсу)**

З 25 вересня до 18 жовтня 2024 року проходила реєстрація педагогічних працівників для участі у Всеукраїнському конкурсі «Учитель року-2025», перший тур якого заплановано на лютий 2025 року.

Від області зареєстровано 173 педагогічних працівники, з них у розрізі номінацій: «Зарубіжна література» – 36, «Історія» – 59, «Технології / Трудове навчання» – 42 та «Хімія» – 36 осіб.

7.3. Науково-методичний супровід роботи з обдарованими дітьми

Продовжувалась робота з розвитку здібностей та обдарувань учнівської молоді. В умовах війни така діяльність набула ще більшої гнучкості, враховуючи фактори безпеки для життя і здоров'я учасників та організаторів.

Традиційно, Інститут продовжує здійснювати організаційний супровід учнівських конкурсів міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів: «Левеня», «Лелека», «Об'єднаймося ж, брати мої!», Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру», Міжнародного конкурсу з інформатики та комп'ютерної вправності «Бобер», традиційного конкурсу з українознавства та інших.

Наймасовішим учнівським конкурсом традиційно були всеукраїнські учнівські олімпіади з навчальних предметів.

Учасниками ІІІ (обласного) етапу **Всеукраїнської учнівської олімпіади з навчальних предметів 2023-2024 року** були 1215 учнів/учениць, серед яких 617 – переможці, що становить 50 % від загальної кількості учасників. Учасниками олімпіад були учні ЗЗСО з 56 територіальних громад області, 5-ти закладів освіти обласного підпорядкування та Військового ліцею Державної прикордонної служби України. Переможці були відзначені дипломами (І ст. – 60 осіб, ІІ ст. – 134, ІІІ ст. – 423).

Учасниками IV (Всеукраїнського) етапу стали 58 учнів/учениць закладів загальної середньої освіти області. Аналізуючи перемоги учасників IV етапу учнівських олімпіад за ступенями дипломів, цьогоріч: 1 диплом першого ступеня (з географії); 10 дипломів ІІ ступеня (3 – з біології; по 2 – з інформаційних технологій, правознавства, української мови та літератури; 1 – з географії); 19 дипломів ІІІ ступеня (4 – з інформатики; 3 – з географії; по 2 – з біології, історії, правознавства та хімії; по 1 – з інформаційних технологій, польської мови, фізики, української мови та літератури).

Цьогоріч не відбувся IV етап всеукраїнських учнівських олімпіад з екології, економіки, англійської, німецької і французької мов, технологій (трудового навчання).

22 травня 2024 року проведено церемонію нагородження переможців III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2023/2024 навчальному році з виплатою одноразової премії за здобуті I та II місця.

За результатами олімпіад та за підсумками відбірково-тренувальних зборів право представляти Хмельниччину на міжнародній олімпіаді з біології здобув Журавель Максим, учень 11 класу Хмельницького ліцею Хмельницької обласної ради.

У листопаді-грудні 2024 року відбувся II етап **Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2024/2025 навчальному році** на базі об'єднаних територіальних громад та закладів освіти обласного підпорядкування (за завданнями ХОІППО ім. А. Назаренка). Участь у ньому взяли 11 176 учнів 6-11 класів з 18 навчальних предметів.

З 11 січня 2025 року розпочнеться III етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, який проходитиме в очній формі на базі Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка та закладів вищої освіти міста Хмельницького.

У жовтні-грудні 2024 року проведено **XXV відкриту Інтернет-олімпіаду з програмування**, в якій взяли участь 397 учасників (з них 164 – з Хмельницької області, 233 – з інших областей). За підсумками олімпіади дипломами I ступеня нагороджено 4-х учнів (3 – Хмельницька ТГ, 1 – Дунаєвецька ТГ), II ступеня – 6 учнів (5 – Хмельницька ТГ, 1 – Старокостянтинівська ТГ), III ступеня – 7 учнів (3 – Хмельницька ТГ, 2 – Славутська ТГ, по одному з Білогірської та Старокостянтинівської ТГ). 12 учнів здобули право на участь у III етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформатики (програмування) у 2024/2025 навчальному році (10 – Хмельницька міська ТГ, по одному – з Дунаєвецької та Старокостянтинівської громад)

У жовтні-листопаді 2024 року проведено **XVII відкриту Інтернет-олімпіаду з математики**, в якій взяло участь 269 учнів 8-11 класів. За

підсумками олімпіади дипломами I ступеня нагороджено 15 учнів, II ступеня – 38 учень, III ступеня – 57 учнів.

Для вчителів інформатики, котрі працюють зі здобувачами над поглибленим вивченням предмета, працюють сторінки «Цифровий хаб», «Вільне програмне забезпечення», «Завдання Всеукраїнської олімпіади з інформаційних технологій» сайту https://info.hoippo.km.ua/. На сервері підтримки дистанційної школи олімпійського резерву з програмування вчителі мають змогу створити власну IT-студію для підтримки проведення уроків інформатики та позакласної роботи учнів (http://dn.hoippo.km.ua:8885/organization/licej-10). Участь у турнірах з програмування та олімпіадах стимулює учнів до поглибленого вивчення предмета та розвитку навичок програмування. IT-студія може стати важливою частиною освітнього процесу, що сприяє розвитку критичного мислення, творчості та технічних навичок учнів.

Задля підтримки обдарованої учнівської молоді працює дистанційна школа з програмування, навчанням у котрій охоплено понад 1800 учнів із 71 закладу освіти області.

Багаторічна діяльність Інституту щодо організації і проведення Інтернет-олімпіад з інформатики та математики, відкритої Інтернет-олімпіади з програмування, підтримки роботи учителів з обдарованою учнівською молоддю має пролонговані впливи і на результати міжнародних змагань школярів. Неодноразово перемоги на них виборювали школярі нашої області, цьогоріч – це вихованці клубу АЛГОРИТМ (м. Хмельницький).

Інститутом здійснюється координація роботи щодо участі учнівських команд області у фінальних етапах всеукраїнських турнірів юних фізиків, істориків, хіміків, винахідників і раціоналізаторів, а також учнівської молоді – у різноманітних всеукраїнських та міжнародних конкурсах.

Традиційно успішною є участь учнівської молоді у всеукраїнських конкурсах філологічного спрямування.

XXIV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика. В обласному етапі взяли участь учні 3-11 класів закладів загальної середньої

освіти, учні професійно-технічних навчальних закладів, студенти закладів передвищої та вищої освіти області. Луца Вероніка, учениця 3 класу Спеціалізованої загальноосвітньої І-ІІІ ступенів № 27 імені Д. Іваха м. Хмельницького.

4 (підсумковий) етап XXIII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості. За його підсумками визначено переможців у розрізі номінацій:

- номінація «Література»: Мельничук Вероніка, учениця 9 класу Нетішинської гімназії «Ерудит» Нетішинської міської ради Шепетівського району Хмельницької області (вчитель Фабрицька Світлана);

- номінація «Історія України і державотворення»: Мензило Олександр та Катеринюк Христина, учні 10 класу Кам'янець-Подільського ліцею Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької області (вчитель Соловйова Олена).

XVII Міжнародний конкурс з українознавства для учнів 8–11 класів закладів загальної середньої освіти. За підсумками роботи комісій із перевірки науково-дослідних робіт визначено переможців:

І місце - Заїка Ангеліна, учениця 10 класу Летичівського ліцею №2 Летичівської селищної ради Хмельницького району Хмельницької області (науковий керівник Степанова Тетяна); Цехацький Василь, учень 8 класу Осламівського ліцею Віньковецької селищної ради Хмельницької області (науковий керівник Борщевська Світлана).

ІІ місце - Походощук Катерина, учениця 11 класу Наркевицького ліцею Наркевицької селищної ради Хмельницького району Хмельницької області (науковий керівник Сторожук Євген); Максимчук Єлизавета, учениця 8 класу Славутської гімназії №4 Славутської міської ради Хмельницької області (науковий керівник Потаковська Людмила).

ІІІ місце - Гой Катерина, учениця 8 класу Лагодинецької гімназії Красилівської міської ради Хмельницької області (науковий керівник Микитюк Оксана).

XIV Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, метою якого є вшанування творчої спадщини Тараса Григоровича Шевченка, стимулювання учнівської та

студентської молоді до вивчення української мови і літератури. За його підсумками визначено переможців:

Диплом І ступеня:

Коломієць Денис, учень 8 класу Спеціалізованої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 12 м. Хмельницького;

Шрубківська Зоряна, учениця 11 класу Голосківського ліцею Меджибізької селищної ради;

Диплом ІІ ступеня:

Туржанська Дарина, учениця 9 класу Спеціалізованої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 12 м. Хмельницького;

Кухар Каріна, учениця 11 класу Віньковецького ліцею Віньковецької селищної ради Хмельницької області;

Диплом ІІІ ступеня:

Смачний Юрій, учень 5 класу комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей № 15 імені Олександра Співачука Хмельницької міської ради»;

Полодюк Олександра, учениця 7 класу Кам'янець-Подільського ліцею № 5 Кам'янець-Подільської міської ради;

Галт Вероніка, учениця 11 класу Опорного закладу Городоцький ліцей № 2 Городоцької міської ради.

Інститутом організовано та проведено **І (відбірковий обласний) етап Всеукраїнського змагання з моделювання «розумних» пристроїв «STEAM-House»** (квітень-травень 2024). За результатами презентації проєктів члени комісії постановили визнати такими, що перемогли на регіональному рівні та рекомендувати до участі в наступних етапах Всеукраїнського змагання «STEAM-HOUSE» від Хмельницької області, 2 команди: «Деметра» з проєктом «Робот-теплиця» (керівник команди Смольницький Юрій Михайлович) та «SMART Поділля» з проєктом «A smart bench for pets» (керівник команди Авсієвич Руслан Леонідович).

Проведено уже традиційний **VI обласний конкурс «Юні знавці Біблії»,** до якого долучилися учні 1-11-х класів закладів загальної середньої освіти та недільних шкіл із 15 територіальних громад області. Дипломи переможців (І, ІІ, ІІІ місця) здобули 17 учасників.

7.4. Науково-методичний супровід формування й розвитку професійної компетентності керівних кадрів і педагогічних працівників

У контексті розбудови Нової української школи з урахуванням регіонального компонента освіти Інститутом визначено одне з першочергових завдань – забезпечення науково-методичної підтримки формування й розвитку професійних компетентностей керівних кадрів і педагогічних працівників дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти щодо реалізації оновленого змісту освіти.

Головні виклики в освітній сфері у 2024 р. – створення безпечного освітнього середовища, психологічний захист учасників освітнього процесу, нові Державні стандарти базової середньої освіти, подолання освітніх втрат і розривів тощо – визначали характер науково-методичного супроводу професійної діяльності педпрацівників методистами НМЦ.

Стратегічними цілями підтримки професійного розвитку педпрацівників визначено:

- створення безпечного, сучасного, інклюзивного освітнього середовища;
- збереження ментального здоров’я та забезпечення психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу;
- вимірювання та подолання освітніх втрат і розривів;
- розвиток професійних компетентностей керівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти, педагогічних працівників відповідно до професійних стандартів.

Серед форм і напрямів діяльності: консультування, методичні заходи з керівниками предметних територіальних методичних спільнот (територіальних методичних об’єднань), семінари з актуальних питань розвитку освіти для керівних та педагогічних працівників; проведення заходів з підвищення кваліфікації (методичні заходи з видачею сертифікатів); оперативне реагування на професійні запити і потреби педагогічних працівників області, підтримка індивідуальних траєкторій професійного розвитку педпрацівників; організаційно-методичний супровід професійних конкурсів, учнівських олімпіад, турнірів, рецензування посібників тощо.

Організаційно впродовж року працювало:

- 13 обласних професійних спільнот керівників територіальних професійних спільнот (методичних об’єднань);
- управлінська студія (за участю спеціалістів органів управління освітою у громадах, директорів ЦПР ПП, директорів закладів загальної середньої освіти, їх заступників);
- біологічна студія;
- школа вищої педмайстерності вчителів початкових класів, творча майстерня вчителів початкових класів;
- 7 творчих груп (творча група заступників директорів з навчальної, навчально-виховної роботи спеціальних шкіл, навчально-реабілітаційних центрів; учителів української мови та літератури, вчителів історії, хімії, трудового навчання (технологій), вчителів інтегрованого курсу «Здоров’я, безпека та добробут»);
- обласна школа Коучингу вихователів-методистів ЗДО;
- Школа професійного становлення – школа вихователя ЗДО «Час професійного зростання».

Методична робота з педпрацівниками закладів дошкільної освіти спрямовується на формування професійних компетентностей щодо впровадження нового Базового компонента дошкільної освіти, підтримки цифровізації освітніх і управлінських процесів у дошкіллі. Започатковано два методичні проєкти: школа професійного становлення вихователя «Час професійного зростання» та обласна коучинг школа «Професійний розвиток вихователів-методистів закладів дошкільної освіти».

Продовжено роботу з учителями початкових класів з питань реалізації діяльнісного, компетентнісного, інтегрованого підходів у початковій школі; розвитку значущих професійних якостей педагогів, зокрема, агентності, гнучкості мислення, психологічної стійкості, рефлексивності, мотивації до професійного самовдосконалення, самоменеджменту в умовах сьогодення; підтримки психосоціального благополуччя, подолання освітніх розривів і втрат. Зокрема, 339 учителів пройшли тренінг за програмою «Долаємо освітні втрати» та 325 – за програмою «Діяльнісний підхід у початковій школі в реаліях

сьогодення». Серед успішних практик освітньої діяльності – нестандартні уроки, ранкові зустрічі, стратегії «Щоденні 3», «Щоденні 5» тощо.

Методичний супровід діяльності вчителів-предметників базової школи спрямовується на формування і розвиток професійних компетентностей для реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти, реалізації завдань профільного навчання, інтеграції в шкільній освіті. Заходи з педагогами мали практичну спрямованість з акцентом на відпрацювання таких аспектів: формування наскрізних умінь, оцінювання груп результатів навчання учнів, розробки діагностувальних робіт, виявлення і подолання освітніх втрат, розробки навчальних програм на основі модельних тощо.

Впродовж лютого-березня методистами проведено методичний марафон «Модельні навчальні програми та підручники для другого циклу основної школи». Захід мав пролонгований характер за участю авторських колективів, окремих видавництв.

Успішними практиками діяльності в закладах загальної середньої освіти області є такі технології та підходи: проєктне навчання, інтерактивні методи, цифрові інструменти та онлайн-технології, STEM підхід, диференційоване навчання, індивідуальний підхід, технології розвитку критичного мислення, колективно-групове навчання, гейміфікація, сторітелінг та ін.

Для керівників ЗЗСО, заступників організовано роботу управлінської студії з проблеми «Управлінські підходи і стратегії реалізації Концепції НУШ, нового ДСБСО в ЗЗСО», проведено 2 пролонговані семінари з проблем «Безпечне освітнє середовище: від теорії до практики моделювання» та «Опорні школи: точки зростання».

Напрацьовані алгоритми, рекомендації, перший досвід реалізації адаптаційного циклу нового Держстандарту БСО обговорено на методичному івенті «Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти в адаптаційному циклі: виклики, практики, рішення» (червень, 2024 р.) за участю понад тисячі учасників та сотні спікерів.

Інститутом вибудовано систему взаємодії з ЦПРПП, здійснюється координаційна діяльність з питань підтримки професійного розвитку

педпрацівників щодо реалізації Концепції НУШ. Третій рік поспіль функціонує рада директорів ЦПР ПП. У 2024 році відновлено очний формат взаємодії: проведено семінари на базі КУ «ЦПР ПП Хмельницької міської ради» та КУ «ЦПР ПП Нетішинської міської ради», обговорено впровадження андрагогічного підходу в роботу консультантів та командний підхід в реалізації завдань ЦПР ПП. Більшість директорів ЦПР ПП та консультантів є тренерами з підготовки педагогів і керівників до впровадження нового ДСБСО. Негативною тенденцією є закриття ЦПР ПП (сьогодні функціонує 13 установ), зокрема в липні 2024 р. ліквідовано комунальну установу в Полонській територіальній громаді.

Ефективною формою зовнішнього освітнього партнерства у 2024 р. були методичні зустрічі на базі територіальних громад з різними категоріями педпрацівників. Так, упродовж року проведено 35 семінарів з елементами тренінгів з педагогічними працівниками закладів дошкільної та загальної середньої освіти Антонінської, Білогірської, Старосинявської, Дунаєвецької, Солобковецької, Красилівської, Віньковецької, Чемеровецької, Летичівської, Меджибізької, Ізяславської громад.

Вкотре довів свою ефективність і дистанційний центр методичної підтримки – потужний ресурс для самостійної роботи педпрацівника (включає мережу сайтів, блогів, професійних груп у соцмережах тощо), консалтингової, інформаційної діяльності методиста відповідно до напрямів та освітніх галузей.

Упродовж 2024 року методистами за галузями та методистами по роботі з керівними кадрами освіти проведено 55 семінарів, 183 вебінари, 40 тренінгів, 18 майстер-класів, 7 засідань творчих груп. Таке різноманіття форм методичної підтримки дозволяє педагогу обрати для себе цікаві та змістовні форми професійної взаємодії з колегами області при підтримці методистів ХОІППО ім. А. Назаренка.

Понад 7 тис. педагогічних працівників області стали учасниками серпневих педагогічних зустрічей «Готовність до нового навчального року: говоримо про найактуальніше», проведених Інститутом. Працювало 18 тематичних локацій у період з 16 до 27 серпня.

З метою реалізації методичної підтримки та забезпечення доступу педпрацівників до актуальної інформації продовжено традицію, започатковану 2023 року щодо видання тематичних випусків ВІСНИКА «Орієнтир». Упродовж року підготовлено 3 випуски:

1(10). 2024. «Діяльність закладу дошкільної освіти у 2024/2025 н.р.: методичний порадник»;

2(11). 2024. «Освітній процес у закладі загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р.: методичний порадник» (за матеріалами методичного івенту «Реалізація Держстандарту базової середньої освіти в адаптаційному циклі: виклики, практики, рішення», колектив авторів-методистів);

3(12). 2024. «Освітній процес у закладі загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р.: методичний порадник вчителям фізичної культури».

Одним із обласних майданчиків популяризації напрацювань та обміну досвідом з питань реалізації концептуальних засад Концепції НУШ дев'ятий рік поспіль є інтернет-форум «Науково-методичний супровід професійного розвитку педпрацівників в умовах реалізації Концепції нової української школи» (жовтень, 2024). Цьогоріч його було приурочено до 85-річчя Інституту та 75-річчя Володимира Войтенка. Матеріали форуму узагальнено у збірнику та оприлюднено через сайт інституту.

7.5. Науково-методичний супровід дошкільної освіти

Дошкільна освіта є невід'ємним складником та першим рівнем у системі освіти – стартовою платформою особистісного розвитку дитини. Державний стандарт дошкільної освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України № 33 від 12 січня 2021 р.) забезпечує підвищення якості дошкільної освіти в Україні, дозволяє продовжити реформу дошкільної освіти з урахуванням наступності між дошкільної освітньою галуззю та загальною середньою освітою, приведення її до відповідності міжнародним стандартам.

Враховуючи завдання «Програми розвитку освіти Хмельницької області на 2021-2025 роки», у дошкіллі області було окреслено наступні пріоритетні напрями:

- організація сучасного освітнього простору як сукупність умов, сприятливих для якісного проживання дошкільного дитинства;

- розвиток професійної компетентності педагога через постійний саморозвиток, самовдосконалення та сьогочасний методичний супровід (науковий, інформаційно-аналітичний);

- упровадження інноваційних технологій, прогнозування та відстеження їх результативності в освітньому процесі.

В реаліях воєнного часу Міністерство освіти і науки України визначило наступні пріоритети діяльності закладів дошкільної освіти:

- створення безпечного, комфортного інклюзивного середовища для всіх учасників освітнього процесу;

- підвищення якості освітньої діяльності закладів дошкільної освіти;

- формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку;

- партнерська взаємодія з батьківською громадою, тісна комунікація між усіма учасниками освітнього процесу.

З урахуванням цих пріоритетів Інститутом здійснювався системний науково-методичний супровід дошкільної освіти. Так, інститутом організовано та проведено (переважно в режимі онлайн) ряд заходів для педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, як-от:

Серію сертифікованих вебінарів для педагогічних працівників ЗДО «Інсайти кращого досвіду дошкільної освіти обласного педагогічного конкурсу-виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування – 2024». Матеріали виступів розташовані на сайті: Дошкілля Хмельниччини – База кращих освітніх практик в екосистемі дошкільної освіти Хмельниччини.

Для педагогічного загалу області в рамках Всеукраїнського Дня дошкілля проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти: досвід та перспективи» (26 вересня 2024 р.), участь в якій взяли близько 150 педагогічних працівників Хмельниччини та інших областей України. Здійснювалась трансляція через You-tube канал інституту, яка доступна для перегляду. Матеріали конференції

узагальнено в збірнику наукових і науково-методичних праць та оприлюднено для відкритого доступу через сайт інституту.

3 жовтня 2024 року Хмельниччина стала майданчиком для масштабного освітнього форуму «Будуємо майбутнє: освітні тренди». Ініційований обласною військовою адміністрацією, захід зібрав провідних експертів, науковців та практиків освіти, аби обговорити шляхи розвитку освіти в нових реаліях. Учасники форуму мали змогу обговорити актуальні питання, обмінятися досвідом та напрацювати спільні рішення щодо подальшого розвитку дошкільної освіти у Хмельницькій області. Одну з панельних дискусій було присвячено дошкіллю «Розвиток дитини в екосистемі дошкільної освіти в умовах війни: збереження та підтримка її потенціалу» (відповідальна О. Кулик). Дискусія та обмін досвідом дозволили учасникам (присутні очно близько 50 осіб та 399 – онлайн) сформувати спільне бачення майбутнього української дошкільної освіти та розробити практичні рекомендації для її подальшого розвитку.

Спільно з Міжнародною неприбутковою організацією «Think equal» https://thinkequal.org/ (Великобританія) у партнерстві зі Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» (лист МОН № 1/15827-24 від 02.09.2024 р.) розпочато реалізацію проєкту «Думай на рівних» (54 ЗДО, із них 163 групи – ЗДО Хмельниччини). Проєкт сприятиме формуванню соціально-емоційних навичок у дітей дошкільного віку, посилюватиме професійні навички педагогів з питань соціально-емоційного розвитку та ментального здоров’я дітей дошкільного віку, розвиватиме навички батьків підтримувати стересостійкість і соціально-емоційне благополуччя своїх дітей. Упродовж 2024 року здійснено координацію та навчання учасників проєкту (6-денні тренінги) щодо впровадження проєкту на Хмельниччині упродовж 2024-2025 років.

Виїзні семінари на замовлення територіальних громад щодо надання методичної підтримки (Красилівська, Чемеровецька, Віньковецька, Летичівська).

Проведено низку 12-годинних тренінгів для педагогів ЗДО та початкової школи, як-от:

- Психолого-педагогічна підтримка дітей та дорослих в умовах надзвичайних ситуацій (червень, листопад, охоплено 60 осіб);
- Арт-терапія як засіб підтримки і відновлення психологічного благополуччя учасників освітнього процесу в умовах воєнного часу (червень, охоплено 23 особи).

Долучено дошкільну спільноту Хмельниччини до всеукраїнського навчання за курсом «Впевнений старт – вступ для впровадження» (https://www.facebook.com/profile.php?id=100057364123526) та огляд програмно-методичного забезпечення «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку (https://anyflip.com/bookcase/hpdbp)

Створено **обласну коучинг школу професійного розвитку вихователів-методистів закладів дошкільної освіти** (сайт https://sites.google.com/view/kouching-shcola), що розпочала свою роботу згідно з «Положенням про діяльність Обласної Школи Коучингу (ОШК) вихователів-методистів закладів дошкільної освіти» (затверджене на науково-методичній раді, протокол від 28.03.2024 р. № 1). В рамках діяльності Школи:

- вивчено освітні запити педагогів ЗДО шляхом проведення анонімного анкетування аудиторії респондентів територіальних громад області;
- створено Коучинг центри Школи у територіальних громадах;
- проведено 2 засідання Школи: Особливості використання освітньої технології едьютейнменту в сучасних закладах дошкільної освіти; Кращий досвід впровадження національно-патріотичного виховання в освітньому процесі сучасного ЗДО (спільне засідання із Школою професійного становлення молодого вихователя ЗДО «Час професійного зростання»);
- створено портфоліо ОШК.

Створено **Школу професійного становлення вихователя ЗДО «Час професійного зростання»** для фахівців дошкільної освіти, які вперше розпочинають свою професійну діяльність на посаді вихователя закладів дошкільної освіти та (або) повертаються до здійснення професійної діяльності після значної перерви в педагогічній роботі. В рамках плану діяльності Школи проведено:

- анонімне анкетування та укладення Плану діяльності та проведення засідань відповідно до визначених проблем та викликів;
- створено вайбер спільноту. Сайт: https://sites.google.com/view/moloduj-vyhovatel ;
- 2 засідання Школи: Soft skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність; Кращий досвід упровадження національно-патріотичного виховання в освітньому процесі сучасного ЗДО (спільне засідання із Обласною Школою Коучингу вихователів-методистів закладів дошкільної освіти).

Здійснювалась модерація обласних фокус-груп щодо актуальних питань розвитку дошкільної освіти та методичний супровід підготовки педагогічних працівників закладів дошкільної освіти до участі у всеукраїнських, обласних заходах.

Створено бібліотеку та інтернет-банк відеоматеріалів кращого педагогічного досвіду.

Організовано роботу постійно діючого консультпункту за запитом із питань:

- Консультування голів методичних об’єднань / професійних спільнот територіальних громад з питань підготовки до нового навчального року;
- Консультування голів методичних об’єднань/професійних спільнот територіальних громад щодо викликів сучасного дошкілля;

Організовано роботу експертної комісії щодо аналізу та оцінки матеріалів педагогів дошкільної галузі прогресивного досвіду педагогів, презентованого на обласну виставку «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування» (167 робіт).

На допомогу педагогічним працівникам ЗДО підготовлено науково-методичні та навчально-методичні матеріали:

1. ВІСНИК «Орієнтир» 1(10). 2024 «Діяльність закладів дошкільної освіти у 2024/2025 н.р.: методичний порадник» https://read.bookcreator.com/AyIwAEvhuEMmXeYuHNdDyvquarv2/oP13PHS3QvinBwm0avX5_g/L4mrhVKwRhKippPzYnI2Qg;

2. Електронні навчально-методичні комплекси (Google класи):

- Вебінар для музичних керівників щодо впровадження кращого досвіду національно-патріотичного виховання в освітньому https://classroom.google.com/c/NzIyODQ1MDU5Mjg3?cjc=3hcatdl
- Цифровізація управлінських процесів та підтримка роботи вихователів ЗДО (Керівники / директори ЗДО) https://classroom.google.com/c/Njc1NDc2NDczODI0?cjc=24ojuxw
- Обласна Коучинг Школа професійного розвитку вихователів-методистів ЗДО (Матеріали для коучів) https://classroom.google.com/c/NjY3ODYwMzI3MjI0?cjc=t36fwyx
- Проєкт «Думай на рівних: комплексна програма соціально-емоційного розвитку та психосоціальної підтримки дітей дошкільного віку»: https://classroom.google.com/c/NzIzNDMwNDA3MzM4?cjc=kt7uyc7 https://classroom.google.com/c/NzMwNDYyOTQwNjQ3?cjc=2bnyvfs

3. Мультимедійні посібники, зокрема, для системи ППО:

- Як штучний інтелект може змінити роль керівника закладу дошкільної освіти (ЗДО)? https://padlet.com/kulikoksana/padlet-ovly00rmovn42o7w
- Рефлексія підсумків обласного педагогічного конкурсу-виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування» 2023 р. у номінації “Дошкільна освіта”. Окреслення завдань на 2024 рік (для керівників територіальних професійних спільнот дошкільної освіти) https://padlet.com/kulikoksana/2023-2024-30-01-2024-2tb1orzlh1hiermm
- Шляхи реалізації та перспективи розвитку штучного інтелекту в роботі керівника закладу дошкільної освіти https://padlet.com/kulikoksana/padlet-koreiklatr7da0d3
- «Дієві інструменти та практики психосоціальної підтримки» https://padlet.com/kulikoksana/padlet-q83efb5dxgzdnktn.
- Актуальні питання щодо розвитку дошкільної освіти у 2024 році в умовах воєнного стану. (Обговорення питань на нараді під головуванням заступника Міністра освіти і науки України Євгенії Смірнової https://padlet.com/pochshcola/2024-09-2024-wvtxuiqw30rpepe7).

4. Збірник за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти: досвід та перспективи / Зб. наук. та наук.-мет. пр. [ред. кол.: В. І. Очеретянко (гол.) та ін.] – Хмельницький: ХОІППО ім. А. Назаренка, 2024 – 293 с. (https://hoippo.km.ua/?p=13060).

Інформація про організацію та зміст методичного супроводу роботи ЗДО постійно розміщувалася на сайті ХОІППО та у Fb-спільнотах «Реформа освіти – наше бачення», «Освіта Хмельниччини: реалії» та «Дошкілля Хмельниччини». Актуальні питання щодо нормативної бази, роботи ЗДО у дистанційному режимі, організації сучасного освітнього простору, розвитку професійної компетентності педагога, впровадження інноваційних технологій та передового досвіду презентувалась також у спільнотах.

Значну увагу приділено цифровізації управлінських процесів та підтримці роботи вихователів ЗДО щодо шляхів реалізації та перспективи розвитку штучного інтелекту у роботі керівника ЗДО.

Доповнено та модернізовано сайт науково-методичного центру професійного розвитку керівних та педагогічних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти Інституту. Цей ресурс є централізованою платформою для обміну досвідом, методичними матеріалами та інноваційними підходами в роботі з дошкілля: https://nmts-koordinatsiji-metodsluzhb.webnode.com.ua/

Започатковано та наповнено контентом нову спільноту педагогів, створено сайт «Дошкілля Хмельниччини». Платформа містить актуальну інформацію про дошкільну освіту в області, новини, анонси заходів, методичні рекомендації https://sites.google.com/hoippo.km.ua/doshkillyakhmelnychyny

Продовжувалось адміністрування YOU-tube каналу «Дошкілля Хмельниччини».

7.6. Науково-методичний супровід початкової освіти

Початкова освіта – базова освітня сходинка в системі неперервної освіти людини. Щодо вчителів початкових класів, то мережевим освітнім простором для них у системі післядипломної освіти є науково-методичний супровід щодо навчальної, адаптаційної, сервісної, дорадницької, експертної, коригувально-рефлексійної, модераційної, акмеологічної, коучингової, компенсаторної, фасилітаційної функцій педагогічного професіогенезу. Інститутом такий науково-методичний супровід моделюється з урахуванням векторності та адресної спрямованості, залежно від індивідуальних запитів, потреб, мотиваційних детермінантів педагога, його професійних можливостей, сформованого рівня педагогічної майстерності, компетентнісного досвіду.

Так, для голів методичних спільнот учителів початкових класів територіальних громад проведено семінари та вебінари, засідання круглих столів, консультування за темами, що були актуальними та відповідали запитам:

- Особливості організації освітнього процесу в початковій школі у 2024/2025 н.р.
- Рефлексія підсумків обласного педагогічного конкурсу-виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування» – 2023 та завдання на наступний рік.
- Особливості психологічної підтримки молодших школярів в укритті.
- Актуалізація національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції.

Поширення і використання в педагогічній практиці нових, ефективних методів підтримки потенціалу учнів НУШ, реалізація компетентнісної парадигми навчання – ключові питання вебінарів для вчителів початкових класів та вихователів ГПД, як-от:

- Інтерактивні форми роботи на підсумкових уроках: математичні квести, навчальні та рольові ігри.

- Моніторинг якості початкової освіти: що потрібно знати та як готуватися (для учителів 4 класів ЗЗСО).
- Якість освіти як результат освітнього процесу в початковій школі (на прикладі читацької компетентності).
- Формування читацьких компетентностей в позаурочний час. Об'єднання зусиль школи, родини та суспільства.
- STEM-проєкти на уроках інтегрованого курсу "Я досліджую світ".
- Медіаграмотність та критичне мислення на уроках математики в початковій школі.

Семінари-практикуми для вихователів ГПД:

- Проєкт "Create with Anything"в Україні : досвід «пілотування».
- Формування читацьких компетентностей в позаурочний час. Об'єднання зусиль школи, родини та суспільства.
- Організація дозвіллєвих івентів у контексті реалізації концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді.

Спільно з авторами підручників проведено вебінари щодо змісту підручників та особливостей викладання у початковій школі, зокрема:

- Прийоми роботи з посібниками для 2 класу від видавництва «Літера».
- Формування візуальної грамотності на уроках української мови та інтегрованого курсу « Я досліджую світ».

Для керівників закладів загальної середньої освіти, заступників директорів, учителів початкових класів проведено онлайн-вебінар «Початкова освіта як старт життєвого успіху».

Проведено низку 12-годинних тренінгів для педагогів ЗДО та початкової школи, як-от:

- Психолого-педагогічна підтримка дітей та дорослих в умовах надзвичайних ситуацій (червень, листопад, охоплено 60 осіб);
- Арт-терапія як засіб підтримки і відновлення психологічного благополуччя учасників освітнього процесу в умовах воєнного часу» (червень, охоплено 23 особи).

Технологічність методик навчання відпрацьовувалась під час занять Школи вищої педагогічної майстерності керівників методичних об'єднань, творчих груп учителів початкових класів «Сучасний урок у початковій школі» та Творчої майстерні молодого вчителя, зокрема:

- Формування навичок життєстійкості та самозарадності в реаліях сьогодення.
- Діагностування та компенсація освітніх втрат.

Коучинговий напрям науково-методичного супроводу реалізовувався через проведення сертифікованих заходів зокрема, в рамках обміну кращими освітніми практиками в початковій школі вчителів Хмельницької та Івано-Франківської областей.

Відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та the LEGO Foundation щодо співпраці у сфері освіти та науки (30.11.2021) та з метою якісної і сталої підтримки the LEGO Foundation Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року організовано та проведено підвищення кваліфікації керівників (директорів та заступників директорів) ЗЗСО області «Діяльнісний підхід у загальній середній освіті в реаліях сьогодення».

Партнерська взаємодія з територіальними громадами забезпечується проведенням вебінарів з актуальних тем для вчителів початкових класів за запитами цих громад та/або Центрів професійного розвитку педагогічних працівників. Методичні зустрічі з педпрацівниками закладів загальної середньої освіти були проведені для освітян:

- Білогірської та Ямпільської селищних рад з проблеми «Діагностики та компенсації освітніх втрат»;
- Старосинявської ТГ – з проблем компетентнісно орієнтованого та інтегрованого навчання молодших школярів
- Чемеровецької селищної ради – з актуальних питань щодо реалізації змісту освіти в умовах НУШ;

– Антонінської селищної ради – з питань педагогічної взаємодії, спілкування, такту.

В рамках реалізації рішення Комітету з питань освіти, науки й інновацій «Про стан виконання Рекомендацій слухань у комітеті на тему: «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» (протокол № 129 від 28.08.2023 р.)», з метою вдосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників щодо подолання освітніх втрат за підтримки Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, фінансової підтримки Глобального партнерства в галузі освіти (GPE) та уряду Японії у партнерстві з Міністерством освіти і науки України проведено очні семінари-тренінги з теми «Долаємо освітні втрати» для 218 вчителів початкових класів низки територіальних громад області.

Інформаційно-комунікаційний напрям підтримки педагогів початкової школи забезпечується шляхом адміністрування блогів, Viber, Фейсбук-спільнот:

– Довідник фахівців початкової освіти http://pochshool.blogspot.com/
– Вчителю початкової освіти Хмельниччини http://wasonplants.blogspot.com/
– Початкова освіта Хмельниччини http://hmpochshcola.blogspot.com/
– Домінанти методичної служби та диверсифікація форм системної підготовки педагогів початкової освіти https://metodchna.blogspot.com/2019/09/blog-post.html
– НУШ Хмельниччини https://www.facebook.com/groups/511749812529064
– Методична підтримка вчителя початкових класів https://www.facebook.com/groups/722499472249784
– Тренери НУШ (закрита група)
– Портфоліо ШВПМ https://sites.google.com/hoippo.km.ua/
– Літні канікули з користю https://sites.google.com/hoippo.km.ua/kanikuly-poradnyk-2022
– Творча майстерня молодого вчителя початкової школи Хмельниччини https://sites.google.com/hoippo.km.ua/

7.7. Реалізація Концепції Нової української школи у базовій школі

Навчальна, наукова та науково-методична робота Інституту спрямована на реалізацію стратегічних урядових ініціатив, ряду державних цільових соціальних програм, удосконалення регіональної системи безперервної освіти педагогічних працівників відповідно до Концепції державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», забезпечення її випереджувального характеру, відповідно до напрямів реформування системи освіти та суспільних викликів, нових державних освітніх стандартів та сучасних підходів; науково-методичний та організаційний супровід реалізації державних і регіональних освітніх програм, застосування варіативних моделей організації освітнього процесу та оновлення змісту і форм організації підвищення кваліфікації педагогічних кадрів закладів освіти у зв'язку з реалізацією Концепції «Нова українська школа»; підвищення кваліфікації вчителів основної школи у відповідності до нових професійних стандартів і вимог концепції «Нова українська школа.

Як показує практика, серед чинників успішного впровадження НУШ основними є: освітнє середовище, навчально-методичне забезпечення, підготовлений учитель.

Реалізація Концепції Нової української школи у початковій, а з 2021 року – у пілотних закладах освіти базової школи, зумовила продовження в Інституті системної діяльності з підвищення кваліфікації фахівців, насамперед, щодо реалізації завдань нового Державного стандарту базової освіти.

Впровадження нового Держстандарту базової середньої освіти на рівні пілотного інноваційного проєкту завершилось уже у 5-7 класах закладів загальної середньої освіти, а з 2024/2025 н.р. розпочалося у 8 класах.

З 2021/2022 н.р. учасниками інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» є п'ять закладів ЗСО:

1. Ліцей №11 Хмельницької міської ради (гімназія №2 м. Хмельницького) (директор Байдич В. Г.);
2. Кам’янець-Подільський ліцей №3 (Кам’янець-Подільський НВК №3 у складі ЗОШ І-ІІІ ст. та ліцею) (директор Токар О. В.);
3. Славутська гімназія «Успіх» Славутської міської ради (Славутський НВК «Спеціалізована школа І-ІІІ ст., ліцей «Успіх»») (директор Зайонц І. М.);
4. Старокостянтинівська ЗОШ І-ІІІ ст. №1 Старокостянтинівської міської ради (директор Сідлецька В. В.);
5. Ліцей №1 імені Володимира Красицького Хмельницької міської ради (Хмельницька гімназія № 1 імені Володимира Красицького) (директор Ратушняк С. П.).

У пілотуванні беруть участь сім сьомих класів із загальною кількістю задіяних учнів – 211 (станом на вересень 2024 р.). Обласними координаторами є методисти інституту, координатор від регіону – т.в.о. ректора Віктор Очеретянко.

За рахунок державної субвенцій у 2024 році пройшли підвищення кваліфікації 6 844 педагогічні працівники (керівники, заступники керівників (977 осіб) та учителі закладів загальної середньої освіти (5867 осіб)), які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) у 2024/25 навчальному році (7 класи) у та у пілотних 8-х класах (83 педагоги).

Обласними координаторами-методистами та науково-педагогічними працівниками Інституту упродовж 2024 р. здійснювалась організаційна та науково-методична підтримка вчителів, що викладають у пілотних закладах.

Так, з метою обміну досвідом роботи вчителів пілотних шкіл Хмельниччини проведено консультаційні зустрічі з учителями-предметниками, учасниками інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня.

Інститутом організовано та проведено:

- Впродовж лютого-березня – методичний марафон «Модельні навчальні програми та підручники для другого циклу основної школи». Захід мав пролонгований характер за участю авторських колективів, окремих видавництв.

- Для керівників ЗЗСО, заступників організовано роботу управлінської студії з проблеми «Управлінські підходи і стратегії реалізації Концепції НУШ, нового ДСБСО в ЗЗСО», проведено 2 пролонговані семінари з проблем «Безпечне освітнє середовище: від теорії до практики моделювання» і «Опорні школи: точки зростання».

- Напрацьовані алгоритми, рекомендації, перший досвід реалізації адаптаційного циклу нового Держстандарту БСО обговорено на методичному івенті «Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти в адаптаційному циклі: виклики, практики, рішення» (червень, 2024 р.) за участю понад тисячі учасників та сотні спікерів.

- Обласний марафон «Стартує НУШ в основній школі», «Нова українська школа: перехід на наступний рівень».

- Семінар-нараду для керівників структурних підрозділів органів місцевого самоврядування з питань освіти, керівників закладів загальної середньої освіти обласної комунальної власності «Про завдання структурних підрозділів органів місцевого самоврядування з питань освіти щодо реалізації Нового Державного стандарту в основній школі» тощо.

Упродовж усього періоду впровадження Державного стандарту базової середньої освіти одним із пріоритетів у методичній підтримці педагогів ЗЗСО з боку Інституту було надання консультативної допомоги педагогам НУШ за їхніми запитами. Обласними координаторами-методистами здійснювалась науково-методична підтримка реалізації Всеукраїнського інноваційного проєкту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»:

– Працювало 13 фокус-груп учителів п’яти пілотних закладів загальної середньої освіти області з питань апробації навчально-методичного

забезпечення нового Держстандарту базової середньої освіти у 7-х, з вересня 2024 р. – у 8-х класах).

– 11 фокус-груп учителів з п’яти пілотних закладів загальної середньої освіти області проводили апробацію навчально-методичного забезпечення нового Держстандарту базової середньої освіти у 6, з вересня 2023 р. - 7 класах).

Обласними координаторами підтримується діяльність постійно діючих консультпунктів з питань організаційно-методичних аспектів освітнього процесу з освітніх галузей, реалізації змісту освітньої галузі в пілотних класах Нової української школи, методики викладання предметів в контексті концептуальних підходів НУШ тощо.

Для вирішення нагальних питань продовжують свою роботу створені обласними координаторами предметні Viber-групи та Google Classroom, через які впродовж року здійснювалась комунікація та їх методичний супровід.

7.8. Науково-методичний супровід виховної діяльності

Особливої актуальності в умовах війни росії проти України набув один з пріоритетних напрямів діяльності Інституту – науково-методичне забезпечення виконання завдань національно-патріотичного виховання. Його реалізація здійснюється в контексті стратегічних підходів до національно-патріотичного виховання дітей та молоді, визначених Указом Президента України від 18.05.2019 № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання», та нормативно-правових документів, зокрема: постанови Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 932, якою затверджено План дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки; постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 № 673, якою затверджено Державну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання на період до 2025 р.; обласної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання в Хмельницькій області на 2022-2025 роки (рішення Хмельницької обласної ради від 22.12.2021 № 48-7/2021); наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-

патріотичного виховання в закладах освіти України», «Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України».

Упродовж 2024 року Інститутом проводилася системна робота з питань національно-патріотичного виховання в напрямі забезпечення методичного супроводу діяльності педагогів, який полягає не лише в допомозі щодо розв'язання їхніх професійних проблем та формування професійних якостей, а й у формуванні власної державницької життєвої позиції, що стало безумовним пріоритетом в умовах повномасштабного воєнного вторгнення.

Відповідно до логічно-змістового контенту «Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти» питання захисту та відбудови країни, допомоги й підтримки ЗСУ, консолідації суспільства у воєнний період, забезпечення участі в цьому процесі педагогів та учнівської молоді стали пріоритетними в процесі виконання завдань національно-патріотичного виховання.

У рамках таких пріоритетів для організаторів виховного процесу підготовлено й опубліковано методичне забезпечення з метою підвищення якості організації роботи з національно-патріотичного виховання. Зокрема, розроблено низку **методичних рекомендацій**, зокрема:

- на забезпечення компетентнісного підходу до реалізації положень обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2022-2025 роки щодо утвердження ідеї розвитку української державності як консолідуючого чинника громадянського суспільства;
- на виконання обласної цільової програми розвитку військово-патріотичного виховання та підтримки предмета «Захист України» на 2023/2024 роки та відповідно до напрямів діяльності Програми в освітніх закладах Хмельницької області;
- з питань організації виховної роботи в закладах освіти Хмельницької області у 2024/2025 навчальному році;
- методичні рекомендації щодо організації та проведення «Тижня доброчесності» в закладах загальної середньої освіти;

- методичні рекомендації щодо створення в ЗЗСО системи національно-патріотичного виховання;

- методичні рекомендації щодо адаптації Програми вивчення предмета «Захист України» до умов проведення занять на базі міжшкільних ресурсних центрів з вивчення зазначеного предмета, зокрема розроблено методичні рекомендації щодо особливостей викладання предмета «Захист України» в закладах освіти області у 2024/2025 навчальному році;

- здійснено науково-методичний супровід роботи професійних спільнот предмета «Захист України» та розроблено відповідні методичні рекомендації;

- «Про проведення заходів із вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні»;

- щодо проведення у 2024/2025 навчальному році в рамках відзначення Дня Соборності України заходів з використанням різних форм та методів освітньої роботи в закладах загальної середньої освіти Хмельницької області;

- дорожні карти віртуальних подорожей у музей Національної пам'яті з метою відзначення Дня Соборності України;

- щодо проведення у 2024/2025 навчальному році заходів у рамках відзначення Дня Конституції України;

- «Створення освітнього середовища в закладі позашкільної освіти: традиційні форми та дистанційні інновації»;

- щодо формування пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей вихованців закладів позашкільної освіти через оновлення змісту й методики позашкільної освіти та інші.

Здійснюється науково-методичний супровід та координація дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня на базі закладів загальної середньої та позашкільної освіти Хмельницької області, зокрема «Науково-методичне забезпечення реалізації авторської моделі школи толерантності» на базі комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей № 2 Хмельницької міської ради», закладу позашкільної освіти «Будинок дитячої творчості» Нетішинської міської ради.

Упродовж 2024 року здійснювався методичний супровід педагогічних працівників ЦПРПП щодо реалізації програм виховання «Нова українська школа в поступі до цінностей», «Виховання смисложиттєвих цінностей підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України».

Підготовлено випуск науково-методичного журналу «Педагогічний вісник Поділля» (тематичний випуск за матеріалами досвіду педагогів області «Національно-патріотичне виховання в закладах освіти Хмельниччини»).

З метою забезпечення інтерактивних підходів до реалізації зазначених завдань Інститут здійснював науково-методичний супровід участі педагогів у реалізації таких проєктів як обласні проєкти – «Під знаком єдності – до Перемоги!», «Розвиток національно орієнтованої системи благодійності та волонтерства», «Розвиток інформаційно-ресурсного забезпечення партнерської взаємодії школи та сім'ї в час війни».

Організовано і проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Різновекторність виховних впливів і узгодженість дій різних суб'єктів виховання» за участю відомих науковців: І. Беха, К. Журби, Ю. Завалевського, С. Кириленко (20 листопада 2024). За матеріалами конференції видано науково-методичний збірник, який наявний у відкритому доступі на сайті Інституту. Низка інших науково-практичних конференцій та круглих столів, що проводились Інститутом, передбачала в переліку тем для розгляду питання виховної діяльності загалом та національно-патріотичного виховання зокрема.

Упродовж 2024 року проведено низку регіональних науково-методичних заходів (вебінари, семінари, семінари-практикуми, тренінги та ін.) з проблеми «Національно-патріотичне виховання дітей та молоді – пріоритетний напрям виховного процесу в закладах освіти в умовах сьогодення». Їх було спрямовано на підвищення кваліфікації фахівців, які працюють у напрямі національно-патріотичного виховання, зокрема для відповідальних за виховну роботу, заступників директорів з виховної роботи ЗЗСО, керівників методичних об'єднань класних керівників, керівників методичних об'єднань педагогів-організаторів територіальних громад, Центрів професійного розвитку педагогічних працівників. Презентовано інноваційні моделі національно-

патріотичного виховання щодо формування в учнів почуття патріотизму, громадянських та соціальних компетентностей, зокрема проведено:

- **семінар-практикум** для заступників директорів з виховної, навчально-виховної роботи ЗЗСО «Наскрізний процес виховання: креативні ідеї і практики» (лютий, 2024);

- **семінар** для бібліотечних працівників закладів загальної середньої освіти області «Використання сучасних ігрових форм щодо формування звички й потреби в читанні в діяльності шкільної бібліотеки» (лютий, 2024);

- сертифікований **семінар** для консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників, керівників методичних спільнот заступників директорів з виховної роботи ЗЗСО «Оновлення змісту й технологій національно-патріотичного виховання учнів на основі сучасної української національної ідеї» (квітень, 2024);

- методологічний **семінар-практикум** для заступників директорів з виховної, навчально-виховної роботи ЗЗСО «Військово-патріотичне виховання в контексті досвіду національного спротиву» (жовтень, 2024);

- **семінар-тренінг** для шкільних бібліотекарів «Розвиток професійної компетентності бібліотечного працівника закладу загальної середньої освіти» (дистанційний формат); під час практичної роботи тренінгу учасниками заходу були створені дидактичні казки патріотичного змісту на платформі Kazka.fun (листопад, 2024);

- обласний методичний **вебінар** для голів методичних об’єднань учителів початкових класів/керівників педагогічних спільнот ЗЗСО «Актуалізація національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції» (квітень, 2024);

- **заняття** обласної **мотиваційно-методичної майстерні** для заступників директорів з виховної, навчально-виховної роботи ЗЗСО «Мотиваційна складова методичного супроводу особистісного та професійного зростання педагога» на базі ХОІППО та Чемеровецького ліцею № 2 Чемеровецької селищної ради Хмельницької області (травень, 2024);

- **вебінар-практикум** «Особливості викладання предмета «Захист України» у 2024/2025 н.р.» за оновленою програмою для тренерів і вчителів, які викладатимуть предмет «Захист України» в осередках (серпень, 2024);

- **тренувальні збори** для **72** викладачів предмета «Захист України» (29.10.2024 – 30.10.2024);

- **курси підвищення кваліфікації** для вчителів предмета «Захист України» (**49** осіб) та предмета «Захист України» за напрямом «Медико-санітарна підготовка» (**8** осіб);

- **курси підвищення кваліфікації** для вчителів предмета «Захист України», які викладатимуть предмет в осередках за оновленою програмою (**72** особи, 21.10.2024 – 08.11.2024), – за рахунок коштів державної субвенції;

- **науково-методичні наради, тренінги, майстер-класи** щодо викладання предмета «Захист України», зокрема у 2024 р. проведено виїзні семінари в таких громадах як: Городоцька МТГ (лютий, 2024), Полонська МТГ (березень, 2024), Антонінська СТГ (квітень, 2024), Орининська СТГ (травень, 2024), Маківська СТГ (червень, 2024);

- **методичні зустрічі** вчителів предмета «Захист України» та здобувачів освіти з особами, які брали й беруть участь у відсічі збройної агресії росії проти України та виявляють активну громадську позицію.

Відповідно до Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України та з метою створення соціально-педагогічних умов для реалізації національно-патріотичного виховання, розкриття виховної функції шкільної бібліотеки, об’єднання зусиль педагогічного колективу й бібліотеки у формуванні патріотизму в учнівської молоді з 01 по 31 жовтня 2024 року проведено Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек під гаслом «Читаюча шкільна родина – стратегічне завдання бібліотеки». За підсумками проведеного обласного етапу створено колективний цифровий інформаційний продукт – Web-портфоліо – URL: https://sites.google.com/view/portfolioreading2024/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0

На базі Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені А. Назаренка сформована (квітень, 2024) електронна бібліотека літератури письменників та поетів рідного краю «Письменники Хмельниччини» – URL: https://drive.google.com/file/d/1pDQXg9duyDHZjxJtF0cQiiM8cPg17OO5/view?usp=sharing

В рамках курсів підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів (квітень, червень, жовтень 2024) учасниками груп було створено літературно-краєзнавчу мапу видатних митців своєї «малої батьківщини» на інтерактивній платформі Lino – URL: http://linoit.com/users/bibfondu/canvases/My%20Land

Упродовж 2024 року проведено заходи з питань військово-патріотичного виховання, зокрема вебінари для вчителів предмета «Захист України» з питань організації військового вишколу здобувачів освіти.

Здійснюється методичний супровід упровадження ідей козацької педагогіки в освітній процес. Активно діє крайовий козацький полк «Подільські джури», до складу якого входить 48 дитячо-юнацьких об'єднань джурів. Популяризується досвід авторської школи «Козацької педагогіки» Пасічнянського ліцею імені Ігоря Русого Старосинявської селищної ради Хмельницького району Хмельницької області.

Проведено моніторинг стану національно-патріотичного виховання в закладах загальної середньої освіти Хмельниччини (травень – вересень, 2024). Дослідження дозволило: визначити рівень стану національно-патріотичного виховання в закладах ЗСО; визначити аспекти системи національно-патріотичного виховання в закладах ЗСО, які виявляють позитивну динаміку в своєму розвитку; визначити аспекти системи національно-патріотичного виховання в закладах ЗСО, розвиток яких вимагає спрямування особливих зусиль; визначити потреби щодо навчальної, методичної, консультаційної підтримки педагогічних працівників, котрі здійснюють національно-патріотичне виховання в закладах ЗСО; створити банк даних для відстеження динаміки розвитку національно-патріотичного виховання в закладах ЗСО Хмельницької області при проведенні відповідних досліджень у майбутньому.

За результатами дослідження було розроблено методичні рекомендації структурним підрозділам з питань освіти органів самоврядування територіальних громад, центрам професійного розвитку педагогічних працівників, закладам ЗСО та створено методичну розробку «Національно-патріотичне виховання в закладах загальної середньої освіти Хмельниччини: дослідницький вимір» (Г. Гончарук, Н. Орловська, С. Мітягіна, А. Кучерук).

Проведено моніторинг рівня забезпеченості обладнанням навчальних кабінетів предмета «Захист України» в закладах освіти, на основі якого сформовано рекомендований перелік обладнання для новостворених осередків з метою раціонального використання коштів субвенції (листопад – грудень, 2024).

Розділ VIII. ПІДТРИМКА ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Однією з найбільш вразливих категорій, котра потребує виняткової підтримки та уваги, є діти з особливими освітніми потребами. В умовах воєнного стану та кризових ситуацій ця вразливість лише посилюється. Тому важливість забезпечення таким дітям здобуття освіти визначається, насамперед, створенням необхідних умов з надання психолого-педагогічного супроводу та корекційно-розвиткових послуг незалежно від місця їх перебування. З огляду на це, серед пріоритетних завдань Інституту та освіти загалом у 2024 році було підвищення професійної компетентності керівників, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників закладів спеціальної, дошкільної, загальної середньої освіти щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами (ООП) на здобуття якісної освіти, зокрема, в умовах інклюзивного навчання.

Здійснення організаційно-методичного супроводу діяльності інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) та аналітичної діяльності щодо організації навчання дітей з особливими освітніми потребами покладено на Обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти (ОРЦ). Науково-методичний супровід освітньої діяльності спеціальних шкіл (класів), навчально-реабілітаційних центрів, закладів дошкільної та загальної середньої освіти, які працюють з дітьми з ООП, здійснюється науково-методичним центром професійного розвитку керівних та педагогічних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти. Курсову підготовку педагогічних працівників, які працюють з дітьми з ООП, забезпечувала кафедра психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій Інституту.

Напрацьована система наукової, методичної, консультативно-організаційної роботи центрів і кафедри з питань розвитку фахової компетентності педагогічних працівників, забезпечення інноваційного підходу до освітнього процесу, організації співпраці із закладами загальної середньої, дошкільної та спеціальної освіти дає змогу реалізувати належний науково-

методичний супровід забезпечення права на якісну освіту та надання високоспеціалізованих комплексних корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП, який спрямований на вирішення завдань із підвищення відповідної підготовки педагогів закладів освіти всіх типів та фахівців інклюзивно-ресурсних центрів.

Відповідно до окреслених завдань в умовах воєнного стану, здійснювалась навчальна, організаційно-методична, консультаційна, аналітична та інформаційно-просвітницька діяльність на основі комплексного підходу до організації та використання різних методів навчальної, корекційно-розвиткової та виховної роботи щодо освіти дітей з особливими освітніми потребами.

Так, упродовж 2024 року на базі Інституту вдосконалював свою професійну майстерність на курсах підвищення кваліфікації 1331 педагог області, який працює з дітьми з особливими освітніми потребами, зокрема:

- директори, фахівці (консультанти) інклюзивно-ресурсних центрів (62);
- вчителі-дефектологи, вчителі-логопеди закладів дошкільної освіти (43);
- педагогічні працівники інклюзивних груп закладів дошкільної освіти (85);
- соціальні педагоги (56);
- практичні психологи закладів загальної середньої освіти (86);
- практичні психологи закладів дошкільної освіти (41);
- асистенти вихователів інклюзивних груп закладів дошкільної освіти (116);
- вчителі-логопеди закладів загальної середньої освіти (20);
- вчителі-дефектологи закладів загальної середньої освіти (62);
- вчителі інклюзивного навчання (408);
- асистенти вчителів інклюзивного навчання (352).

Відповідно Постанов Кабінету Міністрів України від 19.09.2023 № 1023, від 05.07.2024 №796, до програм підготовки тренерів-педагогів, які забезпечуватимуть комплекс заходів з підвищення кваліфікації педагогічних працівників для реалізації Державного стандарту базової середньої освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) у 2024/25 навчальному році та до програм підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які

викладають у пілотних 7-х класах НУШ, включено наскрізну тему: «Організація освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами» (28 груп).

У межах комплексних програм курсів підвищення кваліфікації для низки категорій слухачів (учителі початкових класів, вихователі ГПД, вихователі ЗДО, директори та заступники директорів ЗДО, директори ЗЗСО, заступники директорів ЗЗСО з навчальної, навчально-виховної роботи, вчителі математики, хімії, фізики та астрономії, біології, географії, англійської мови у початкових класах та ін.) висвітлювались окремі теми щодо організації інклюзивного навчання та психологічної підтримки дітей з ООП в умовах інклюзивного навчання, зокрема: «Практичні підходи у роботі вчителя для зняття стану напруги, стресу, агресії у дітей з ООП в умовах інклюзивного навчання», «Особливості здійснення психологічної підтримки дітей з ООП в умовах воєнного/післявоєнного стану країни».

З метою надання методичної підтримки фахівцям ІРЦ та педагогам закладів освіти області впродовж 2024 року проведено 40 заходів, низка яких фіналізувалася видачею сертифікатів, як-от:

- онлайн-нарада з керівниками ІРЦ;
- семінар-практикум для керівників закладів загальної середньої освіти з питань інклюзивної освіти (спільно з НМЦ професійного розвитку керівних і педагогічних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти, Кошка О.А.) (сертифікований);
- 3 семінари-практикуми для директорів, фахівців (консультантів) ІРЦ та педагогічних працівників закладів загальної середньої та дошкільної освіти;
- засідання робочої групи з розробки методичних рекомендацій щодо формулювання висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи в умовах ІРЦ;
- методична зустріч щодо використання методичних рекомендацій та формулювання висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи в умовах ІРЦ;

- семінар для відповідальних за систему АС «ІРЦ» («Україна. Інклюзія») у закладах освіти м. Хмельницького;
- семінар-практикум для фахівців (консультантів) ІРЦ (вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів), вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів закладів дошкільної освіти (сертифікований);
- навчально-методичний семінар для викладачів мистецьких шкіл області «Інклюзивна освіта та навчання дітей з особливими освітніми потребами», проведено у співпраці з Хмельницькою музичною школою №1 ім. Миколи Мозгового;
- інформаційно-методичний семінар «Інноваційні технології освіти осіб з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану» (для керівників спеціальних закладів освіти, закладів ЗСО обласного підпорядкування; лютий 2024, з видачею сертифікатів);
- семінар-практикум «Формування математичних компетентностей у осіб з тяжкими порушеннями розвитку» (травень2024 з видачею сертифікатів);
- семінар-практикум «Комплексний підхід до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти» (для вчителів-логопедів, вчителів дефектологів ЗДО, Грицюк Н.Г. Синявська Г.О., листопад 2024, з видачею сертифікатів);
- інформаційно-методичний семінар «Методичний супровід освітнього процесу дітей з ООП відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти» (Грицюк Н. Г., вересень 2024);
- засідання творчої групи заступників директорів з навчальної, навчально-виховної роботи спеціальних шкіл, навчально-реабілітаційних центрів з питань семестрового та річного оцінювання результатів навчання учнів з ООП та оформлення відповідних документів в спеціальних закладах освіти в умовах воєнного стану (на базі Кам’янець-Подільської спеціальної школи, Грицюк Н. Г., квітень 2024).

У рамках реалізації Меморандуму про співпрацю Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія

Назаренка із ГО DOCCU (від 01.03.2024 №16/03-24-н), Плану спільної діяльності в межах ініціативи «Стаємо сильнішими разом!» Швейцарсько-українського проєкту DECIDE, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства освіти і науки України та Міністерства відновлення України, що покликана допомогти дітям, які постраждали від війни, проведено 30 методичних семінарів-тренінгів для працівників ІРЦ, вчителів інклюзивного навчання, асистентів вчителів, працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, що працюють з дітьми з особливими освітніми потребами за напрямом «Відновлення спроможності ІРЦ забезпечувати якісні послуги у громадах в умовах війни». Навчанням охоплено 844 особи.

За запитом територіальних громад здійснювався методичний сервіс для професійних спільнот, закладів освіти з питань формування освітньої траєкторії для розвитку дітей з особливими освітніми потребами на базі Старосинявського, Деражнянського, Білогірського, Ярмолинецького та Старокостянтинівського ІРЦ. Охоплено 76 педагогічних працівників.

Працював постійно діючий консультпункт для:

- педагогічних працівників спеціальної освіти з питань методичного супроводу реалізації освітніх програм і корекційно-розвиткової роботи у спеціальних закладах освіти;
- керівників та педагогічних працівників закладів спеціальної та загальної середньої освіти з питань: «Інноваційні методики навчання осіб з особливими освітніми потребами» та «Оцінювання навчальних досягнень осіб з інтелектуальними та складними порушеннями розвитку»;
- вихователів закладів спеціальної освіти щодо проведення виховної роботи з дітьми в пансіонах закладів освіти в умовах воєнного стану;
- вчителів-логопедів закладів спеціальної, дошкільної та загальної середньої освіти, щодо проведення корекційних занять в умовах змішаної форми навчання (за запитом).

Працівниками ОРЦ розроблено та розміщено на сайті центру методичні рекомендації для фахівців (консультантів) ІРЦ, педагогічних працівників

закладів дошкільної та загальної середньої освіти, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами: «Про проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи фахівцями ІРЦ», «Щодо розробки індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти».

На Третій всеукраїнській науково-практичній конференції «Освіта в умовах воєнного стану в Україні: психолого-педагогічний аспект» (в онлайн-режимі засобами Google Meet з трансляцією на YouTube каналі Хмельницького ОІППО, 28 листопада), яку було присвячено питанням та проблемам, що актуалізувалися в умовах війни, у низці доповідей та виступів окреслено проблеми впровадження та перспективи розвитку інклюзивної освіти на Хмельниччині, використання ефективних інноваційних технологій навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану. Матеріали конференції узагальнюються в збірник наукових і науково-методичних праць та будуть оприлюднені через сайт інституту.

Для потреб освітян підготовлено 2 тематичні номери науково-методичного журналу Інституту «Педагогічний вісник Поділля» у категорії «Інклюзивна освіта»: «Кожна дитина особлива. Всі діти різні» (№№1-2, 2024) (відповідальна за випуск Г. Синявська), які поширено через сайт інституту. В журналі опубліковано матеріали як науковців, так і педагогів-практиків, які здійснюють навчальну та корекційно-розвивальну роботу з дітьми з ООП.

На виконання Цільової комплексної програми розвитку освіти Хмельницької області на 2021-2025 роки (затверджена рішенням Хмельницької обласної ради від 24 вересня 2020 року), в листопаді 2024 року розпочато проведення першого етапу дослідження стану готовності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти до забезпечення освітньої діяльності в умовах інклюзивного навчання (ОРЦ, спільно з методистом Мітягіною С. С.). Дослідження проводиться методами: опитування експертів, опитування, збору фактичних даних. Респонденти – працівники ІРЦ, керівні та педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням. Збір даних здійснюється в дистанційному форматі (в режимі онлайн).

Розділ ІХ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ПЕДАГОГІВ

Системна робота щодо забезпечення координованої психологічної та соціально-педагогічної підтримки всіх учасників освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти забезпечувалась обласним навчально-методичним центром психологічної служби Інституту.

Діяльність Центру впродовж 2024 р. зосереджувалася на впровадженні в роботу з дітьми та дорослими програм формування стійкості до стресу, підвищення резильєнтності, психосоціальної допомоги тим, хто пережив психотравмуючі події, програм відновлення ресурсності в ситуаціях горювання, втрати, а також збереженні психічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Серед пріоритетних завдань у 2024 році – підвищення ефективності надання психологічних і соціальних послуг фахівцями психологічної служби системи освіти області; підвищення рівня резильєнтності педагогів загалом і, зокрема, – підвищення компетентності практичних психологів, соціальних педагогів та інших педагогічних працівників з питань надання першої психологічної допомоги дітям, які пережили психотравмуючі події; створення психологічно комфортного освітнього простору, сприятливих психолого-педагогічних умов для збереження психічного здоров'я учасників освітнього процесу; надання комплексної психолого-педагогічної підтримки дітям із сімей внутрішньо переміщених осіб. У фокусі уваги впродовж року було проведення інформаційно-превентивної роботи щодо попередження адиктивної поведінки, суїцидальних тенденцій у здобувачів освіти, домашнього насильства та булінгу/кібербулінгу в закладах освіти.

Так, для відповідальних за психологічну службу в територіальних громадах та інших категорій працівників психологічної служби було організовано і проведено 9 семінарів з актуальних питань діяльності та 5 інструктивно-методичних нарад, як от:

- *семінари для відповідальних за психологічну службу:*

- ✓ - «Відновлення ресурсу фахівця психологічної служби в умовах невизначеності» (лютий);
- ✓ Психологічна допомога учасникам освітнього процесу в ситуації горювання та проживання втрати близької людини» (березень);
- ✓ «Профілактика протиправної поведінки здобувачів освіти у військовий період» (травень);
- ✓ «Нова українська школа. Безпечне освітнє середовище в реаліях сьогодення: психологічний аспект» (листопад);

- *семінари для фахівців психологічної служби закладів освіти обласної комунальної власності*

- ✓ «Резильєнтність як особистісний ресурс учасників освітнього процесу в умовах війни» (січень);
- ✓ «Профілактика суїцидальних тенденцій та самоушкоджуючої поведінки у здобувачів освіти» (з видачею сертифікатів) (квітень);

- *семінар для фахівців психологічної служби закладів позашкільної освіти* «Позашкільна освіта у контексті викликів воєнного часу» (лютий).

- *семінари-практикуми для новопризначених фахівців психологічної служби:*

- ✓ для новопризначених практичних психологів з питань змісту та напрямів діяльності психологічної служби в закладах освіти (вересень);
- ✓ для новопризначених соціальних педагогів з питань змісту та напрямів діяльності психологічної служби в закладах освіти (вересень).

- *інструктивно-методичні наради для відповідальних за психологічну службу в територіальних громадах:*

- ✓ щодо подання інформаційно-аналітичних матеріалів психологічною службою територіальних громад за 2023-2024 н.р. (квітень);
- ✓ щодо подання інформаційно-аналітичних матеріалів психологічною службою територіальних громад за 2023-2024 н.р. в системі АІС «Я психолог» (квітень);

- ✓ з питань підсумків діяльності психологічної служби у 2023-2024 н.р. (червень);
- ✓ з питань координації діяльності психологічної служби у 2024-2025 н.р. (вересень);
- ✓ щодо підготовки інформації з питань кадрового забезпечення закладів освіти фахівцями психологічної служби (жовтень).

Упродовж 2024 року в Інституті організовано курси підвищення кваліфікації для фахівців окремих напрямів, як-от: за 36-годинними комплексними освітніми програмами – для 86 практичних психологів і 56 соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти; за 72-годинною програмою – для 41 практичного психолога закладів дошкільної освіти.

Відповідно до професійних стандартів, психологічна та емоційно-етична компетентності входять до складу професійних компетентностей, необхідних для виконання трудових функції педагогічними працівниками та керівниками закладів загальної середньої та дошкільної освіти. Також, згідно зі ст. 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту», вдосконалення знань, умінь та навичок щодо надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу є одним із обов'язкових напрямів підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Аби надати освітянам широкий спектр можливостей для вдосконалення педагогічної майстерності, до програм підвищення кваліфікації усіх категорій керівників та педагогічних працівників було включено ряд актуальних тем, зокрема з питань здійснення педагогом психологічної підтримки школярів в умовах воєнного/ післявоєнного стану країни; психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу в умовах війни, резильєнтності педагога; зняття стану напруги, стресу, агресії у дітей з ООП в умовах інклюзивного навчання; психологічних аспектів піклування про ментальне здоров'я.

В рамках підготовки тренерів-педагогів та учителів окремих предметів, які реалізують Державний стандарт базової середньої освіти у 2024/25 навчальному році (мистецької, природничої (географія), мовно-літературної (українська мова і література, зарубіжна література), інформатичної, соціальної

та здоров'язбережувальної, іншомовної (англійська, німецька та французька мови), громадянської та історичної, природничої (біологія), природничої (фізика), природничої (хімія), фізичної культури, технологічної, математичної освітніх галузей), до програм їхнього навчання було включено актуальні теми, спрямовані на підвищення рівня психологічної компетентності педагогічних працівників та надання кваліфікованої допомоги особам, які потребують психосоціальної підтримки в ситуації невизначеності (згідно з п. 2 статті 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту»), як-от:

- для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти в пілотних класах НУШ (фахівців усіх освітніх галузей). Проведено відеозустрічі: «Роль освітнього закладу в превенції булінгу й насильства: психологічний підхід», «Моделювання безпечного освітнього середовище в реаліях сьогодення: психологічний аспект» (80 осіб - червень); «Психологічні особливості та мотивація учнів 8 класу» (94 особи, грудень);

- для вчителів закладів загальної середньої освіти та при підготовці тренерів-педагогів, які забезпечуватимуть комплекс заходів з підвищення кваліфікації педагогічних працівників для реалізації Державного стандарту базової середньої освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) у 2024/25 навчальному році (усіх освітніх галузей). Для них проведено відеозустрічі з тем «Психологічні особливості учнівства 7-9 класів», «Особливості мотивації учнівства 7-9 класів (322 особи, жовтень);

- для педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечують викладання навчального предмета «Захист України», до програм включено окремий модуль «Психолого-педагогічний супровід учасників освітнього процесу Нової української школи» (80 осіб, жовтень-листопад).

У рамках підвищення кваліфікації з питань базових психологічних втручань, основ психологічної допомоги та самодопомоги організовано та проведено ряд короткотермінових навчальних заходів (семінарів, тренінгів, майстер-класів), зокрема:

- *для вчителів початкових класів* «Особливості психологічної підтримки молодших школярів в укритті» (61 особа);

- *для вчителів здоров'язбережувальної галузі* «Емоційний інтелект педагога як запорука благополуччя дитини» (70 осіб);

- *для класних керівників, педагогів-організаторів* «Психологічні особливості формування соціального інтелекту» (45 осіб);

- *для управлінських кадрів* «Моделювання безпечного освітнього середовища: психологічний аспект» (96 осіб);

- *для заступників директорів ЗЗСО* «Психологічна підтримка дітей та підлітків у психотравмуючій ситуації» (Полонська ТГ) (20 осіб).

Питання психологічного супроводу розглядалось на виїзних майстер-класах, семінарах, організованих окремими кафедрами та центрами інституту для педагогічних працівників:

- «Самоцінність як ресурс» (Дунаєвецька ТГ) - 18 осіб;

- «Психологічні аспекти піклування про ментальне здоров'я: інструменти самодопомоги та підтримки інших» (Полонська, Антонінська, Орининська ТГ) - 46 осіб;

- «Безпечне освітнє середовище в реаліях сьогодення: психологічний аспект турботи про ментальне здоров'я» (Віньковецька ТГ) - 16 осіб;

- «Планування роботи й ведення обов'язкової документації фахівців психологічної служби, згідно нормативних документів Міністерства освіти і науки України» (Розсошанська ТГ) - 10 осіб.

З метою забезпечення ефективності психологічного супроводу освітнього процесу в закладах освіти області для працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти в рамках реалізації Меморандуму про співпрацю ХОІППО ім. А. Назаренка (наказ №16/03-24-н від 01.03.2024) та Плану спільної діяльності в межах ініціативи «Стаємо сильнішими разом!» - спільної ініціативи швейцарсько-українського проєкту DECIDE, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства освіти і науки України та Міністерства відновлення України, що покликана допомогти дітям, які постраждали від війни, проведено 20 методичних онлайн семінарів-

тренінгів для освітян територіальних громад області (Теофіпольської, Шепетівської, Кам'янець-Подільської, Полонської, Розсошанської, Білогірської, Старокостянтинівської, Маківської, Дунаєвецької, Славутської), охоплено 460 осіб.

На запит Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА проведено психологічний тренінг щодо стабілізації психоемоційного стану дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, які повернулись з Польщі (02.02.2024).

Для педагогічного загалу області Інститутом проведено Третю всеукраїнську науково-практичну конференцію «Освіта в умовах воєнного стану в Україні: психолого-педагогічний аспект» (в онлайн-режимі засобами Google Meet з трансляцією на YouTube каналі Хмельницького ОІППО, 28 листопада). Її було присвячено першочергово питанням психологічної підтримки та проблемам, що актуалізувалися в умовах війни. Матеріали узагальнюються в збірник наукових і науково-методичних праць та будуть оприлюднені через сайт інституту.

Проводилась експертно-аналітична діяльність та відстеження різних аспектів діяльності психологічної служби області, зокрема, здійснено експертизу:

- конкурсних робіт практичних психологів-учасників Обласного педагогічного конкурсу-виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування» (31 робота);

- доробків обласного етапу конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів Всеукраїнського конкурсу «Нові технології у новій школі» (номінація «Корекційно-розвиткові програми», 14 робіт).

Здійснювалась систематична робота щодо реалізації кадрової політики, спрямована на розвиток і зміцнення мережі психологічної служби. Зокрема, проводяться щорічні моніторинги діяльності психологічної служби системи освіти області з питань:

- діяльності психологічної служби системи освіти Хмельницької області за навчальний рік засобами «Автоматизованої інформаційної системи «Я-психолог»» (аналітична довідка, червень);

- кадрового забезпечення фахівцями психологічної служби закладів освіти Хмельницької області (жовтень).

Фахівці Центру забезпечували збір, узагальнення та надання інформації на запити органів виконавчої влади та інших структур з питань:

- забезпечення заходів із психосоціальної підтримки громадян України відповідно до Протоколу засідання Міжвідомчої координаційної ради з питань охорони психічного здоров'я та надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії росії проти України (постійно);

- проведення заходів, які реалізовані фахівцями психологічної служби області в рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» (постійно);

- стану виконання заходів, передбачених Концепцією безпеки закладів освіти (постійно);

- виконання плану заходів з реалізації ІІ етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки (травень, грудень);

- діяльності психологічної служби системи освіти Хмельницької області за навчальний рік засобами «Автоматизованої інформаційної системи «Я-психолог»» (аналітична довідка, червень);

- діяльності психологічної служби у 2023-2024 н.р. (аналітична довідка Хмельницької області);

- кадрового забезпечення закладів освіти області фахівцями психологічної служби (жовтень).

Надано понад 1500 консультацій за запитами керівників структурних підрозділів з питань освіти територіальних громад, директорів центрів професійного розвитку педагогічних працівників, керівників закладів освіти, фахівців психологічної служби, усіх категорій педагогічних працівників з нагальних питань діяльності.

У постійному режимі забезпечувалось інформування відповідальних за психологічну службу у територіальних громадах, фахівців психологічної служби закладів освіти обласного підпорядкування, практичних психологів, соціальних педагогів через сайт Хмельницького ОНМЦ психологічної служби, Viber-групи, Telegram-канали, соціальні мережі щодо опрацювання сучасної психолого-педагогічної і методичної літератури, підвищення фахової компетентності.

На сайті Центру виставлено та постійно оновлюються тематичні онлайн-курси, корисні посилання, посібники з питань психологічної підтримки:

- матеріали на допомогу фахівцям в період воєнних дій https://sites.google.com/d/1-jyK39KO9cjhoUm4dB4Seo2nQ-S35X5J/p/1yDEXOHGq5cwq8kBhskb-E1tph5ZWtirE/edit?pli=1

- психологічна допомога https://sites.google.com/d/1-jyK39KO9cjhoUm4dB4Seo2nQ-S35X5J/p/1Vuxzbcm-Rg2UGUJBUGxiRgrQWb0IrpCL/edit?pli=1

Психологічна підтримка освітян області залишається у фокусі уваги Інституту та Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА. Цьогоріч на контролі було питання «Про діяльність психологічної служби системи освіти та її роль у забезпеченні ефективної психологічної підтримки учасників освітнього процесу в сучасних умовах», яке слухалось на колегії Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА (31 жовтня).

Задля вивчення психологічного благополуччя працівників освіти в умовах військової агресії росії проти України та забезпечення максимальної ефективності психологічної підтримки освітян здійснювався всеукраїнський моніторинг. У цьому крос-культурному науковому дослідженні, що є спільним проєктом Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи та Гданського педагогічного університету (Республіка Польща), забезпечено участь (згідно вибірки) 50 педагогів Хмельницької територіальної громади. Результатом дослідження буде забезпечення педагогічних працівників України та Республіки Польща відповідним методичним інструментарієм, спрямованим на стабілізацію емоційного стану.

Розділ X. ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ РЕГІОНУ

Традиційно актуальне питання удосконалення цифрової компетентності педагогічних працівників та впровадження в освітню систему області сучасних ІКТ від часу запровадження карантинних обмежень, а особливо з початком повномасштабного вторгнення, набуло особливої важливості через необхідність забезпечення усім здобувачам рівного доступу до якісної освіти. У 2024 році виконання цього завдання залишалось пріоритетним для Інституту та набуло нового змісту.

У зв'язку з релокацією Інституту на нові площі суттєво меншого розміру та через передачу значного обсягу техніки на потреби територіальної оборони і Збройних сил України кількість комп'ютерної техніки та відповідних робочих місць в інституті зменшилась. Так, навчальна, наукова та методична діяльність в інституті нині забезпечується через 123 комп'ютерних робочих місця, з яких 23 – у комп'ютерних класах. Усі вони підключені до мережі Інтернет. Крім того, діє чотири зони бездротової мережі Wi-Fi для працівників. Це дозволило навіть в умовах карантинних обмежень та військового стану безперебійно забезпечувати навчання на курсах підвищення кваліфікації в очному форматі завдяки застосуванню технологій дистанційного навчання у синхронному та асинхронному режимах.

Так, підвищення кваліфікації слухачів курсів усіх напрямів, спрямоване на оволодіння ними інформаційно-цифровими компетентностями, проводилося за різними програмами (4, 6, 8 год.), що спиралися на базову 10-годинну програму «Цифрова культура педагога», котра щороку оновлюється відповідно до професійного стандарту вчителя (затв. наказом Мінекономіки 23.12.2020 р. та наказом МОНУ від 29.08.2024 р. № 1225) і Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності (наказ МОНУ від 10.12.2021 № 1340).

Підготовка вчителів інформатики до викладання за новим Державним стандартом базової середньої освіти здійснювалась як на курсах підвищення кваліфікації, так і через інші форми роботи.

Учителів природничо-математичних дисциплін у рамках педагогічної практики під час курсів підвищення кваліфікації було охоплено тренінгами «Медіаграмотність в сучасному світі. Вправи з медіаграмотності на уроках природничо-математичних дисциплін» (Сологуб О.С. за підсумками всеукраїнського тренінгу від Академії української преси). Також під час педагогічної практики вчителів природничих дисциплін, які викладають у старших класах, охоплено навчанням по роботі з провідною платформою для віртуальних лабораторій Labster (Сологуб О.С.), яка в умовах війни надає українським школам безкоштовний доступ до всіх ресурсів (відповідно до угоди про співпрацю з Міністерством освіти і науки України).

Працівниками Інституту розроблено ряд авторських спецкурсів з розвитку інформаційно-цифрової компетентності педагога, зокрема «Тренінг вчителів інформатики з питань вивчення мови програмування Python у 5-9 класах» (Ребрина В.А.), «Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти засобами інтернет-сервісів в умовах упровадження НУШ», «Сервіси для створення навчальних відео: практика використання (для педагогічних працівників ЗДО та ЗЗСО)», «Хмарні технології: лайфхаки для створення та використання презентацій (для педагогічних працівників ЗДО та ЗЗСО)» (Сологуб О.С.), «GEOGEBRA як інструмент реалізації STEAM-освіти при вивченні математики» (Гринчук Л.В., Сологуб О.С.), «Інтерактивні книги та комікси: сучасні інструменти вчителя НУШ» (Максименко В.А.), «Використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів та мобільних застосунків, оцінювання їх ефективності для досягнення навчальних цілей» (Пастернак О.В.) та ін.

З метою вдосконалення цифрової компетентності вчителів та підвищення результативності їх роботи в умовах карантину та дистанційного навчання було організовано та проведено серію тренінгів. Проводились вони для вчителів інформатики та інших категорій педагогічних працівників здебільшого у

вигляді вебінарів з використанням сервісів Google (Google classroom, Google meet).

Тренінг з питань вивчення програмування мовою Python було проведено на комерційній основі (19 вчителів успішно завершили).

З метою самовдосконалення та розвитку цифрової компетентності науково-педагогічних і педагогічних працівників Інституту було проведено сертифікований тренінг «Штучний інтелект: сутність використання в освітньому процесі та повсякденному житті» (Сологуб О.С.), проводились також групові та індивідуальні консультації.

Матеріали усіх заходів оприлюднюються для відкритого доступу через сайти інституту: сайт для вчителів інформатики (https://info.hoippo.km.ua/), вісник ХОІППО (https://media.hoippo.km.ua/), в соціальній мережі Фейсбук (групи «Інформатики Хмельниччини», «Реформа освіти – наше бачення», «Інформаційно-комунікаційні технології в роботі методиста і консультанта» та ін.). Завдяки рубрикам сайту для інформатиків Хмельниччини «Кабінет інформатики», «Розробки уроків», «Дистанційна школа олімпійського резерву з програмування», «Заходи», «Змагання», «Цифрова лабораторія педагогічного досвіду Хмельницького ОІППО» забезпечено реалізацію сучасних форм методичного супроводу викладання інформатики, розміщено кращі доробки вчителів області, висвітлено актуальні питання викладання інформатики та ІКТ.

Для покращення та спрощення комунікації закладів освіти області з методичними працівниками Інституту на сайті інституту діє рубрика «Обласна методична служба» (доступ https://hoippo.km.ua/?page_id=8840).

Продовжувалось наповнення матеріалами та оновлення сторінки на сайті Інституту «Навчальні матеріали для дистанційного навчання», на якій розміщено відповідні матеріали на допомогу педагогам області, як-от:

- Алгоритм дій класних керівників та вчителів з організації дистанційної роботи з учнями.
- Освоюємо сервіси для дистанційного навчання.
- Методичні рекомендації щодо організації проведення навчальних занять за допомогою дистанційних технологій для учнів 5-11 класів.

- Методика дистанційного навчання.
- Інструкція по роботі з ZOOM.
- Інструкція для роботи з Google Meet.
- Цикл матеріалів для вчителів математики, інформатики, фізики, іноземних мов, української мови, біології, хімії, історії, початкових класів, географії, фізичної культури тощо.

Наповнювався відеоконтентом Youtube канал «Хмельницький ОІППО ім. А. Назаренка», через який здійснюється трансляція освітніх заходів (конференцій, вебінарів, онлайн-семінарів), продовжують діяльність авторські Youtube канали працівників Інституту, зокрема канал «ІКТ в освіті» (Сологуб О.С.), через який здійснюється неперервний професійний розвиток педагогічних працівників усіх категорій. Цьогоріч до каналу додано нові списки відтворення: «Віртуальні лабораторії», «Онлайн дошки для співпраці», «Вчителю курсу "Здоров'я, безпека, добробут"», «Вчителю технологій і креслення».

Для вчителів інформатики працюють сторінки «Цифровий хаб», «Вільне програмне забезпечення» та «Завдання Всеукраїнської олімпіади з інформаційних технологій» сайту https://info.hoippo.km.ua/. На сервері підтримки дистанційної школи олімпійського резерву з програмування вчителі мають змогу створити власну ІТ-студію для підтримки проведення уроків інформатики та позакласної роботи учнів (http://dn.hoippo.km.ua:8885/organization/licej-10). Участь у турнірах з програмування та олімпіадах стимулює учнів до поглибленого вивчення предмета та розвитку навичок програмування. ІТ-студія може стати важливою частиною освітнього процесу, що сприяє розвитку критичного мислення, творчості та технічних навичок учнів.

Значна увага приділялась підтримці обдарованої учнівської молоді:

- навчанням у дистанційній школі з програмування охоплено понад 1800 учнів із 71 закладів освіти області;

– проведено XXV відкриту Інтернет-олімпіаду з програмування. Участь у ній взяли 397 учнів (з них 164 – з Хмельницької області, 233 – з інших областей).

З метою реалізації Концепції цифрової трансформації освіти і науки, формування сучасного відкритого інформаційно-цифрового освітнього середовища області, яке об'єднує всіх педагогічних працівників та забезпечує простір для обміну прогресивним педагогічним досвідом, поширення інновацій в галузі освіти, діє обласний педагогічний конкурс-виставка «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування», який другий рік поспіль працює виключно у цифровому форматі. У 2024 році з метою удосконалення та модернізації проведення конкурсу-виставки розроблено та запроваджено в роботу 23 цифрових кабінети Експертних предметних комісій для внутрішньо-мережевої співпраці та базу даних переможців конкурсу-виставки. Розміщено онлайн цифровий формат нагородних документів (дипломів) переможців (512 дипломів переможців 2023 року) через сайт «Цифрова лабораторія ППД ХОІППО». Зміни спрямовані на вдосконалення роботи Експертних предметних комісій та мотивацію учасників до творчого пошуку та професійного розвитку.

Контент розділів сайту у 2024 році поповнено **524 матеріалами**, що популяризують прогресивний педагогічний досвід освітян області. На сьогодні сайт забезпечує доступ до **12 319** кращих педагогічних розробок освітян області, що об'єднано у 4 розділи, кожен з яких забезпечено нормативними документами та методичними рекомендаціями і знаходяться у постійному доступі (*деталі – в розділі Звіту 7.1.*). Зміст контенту сайту відповідає сучасним вимогам, а вільний доступ відкриває можливості педагога до професійного розвитку та самовдосконалення, навчання впродовж життя.

Для освітян області підготовлено посібники з розвитку інформаційно-цифрової компетентності педагогів, які знаходяться у відкритому доступі на сайті Інституту, зокрема, збірники задач з розв'язками мовами програмування Python, C#, C++ (Ребрина В. А.).

Розділ XI. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ. МОНІТОРИНГОВІ ТА СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В РЕГІОНІ

Питання забезпечення якості освіти, відстеження її результативності паралельно з пошуком можливих ефективних шляхів попередження та подолання освітніх втрат, спричинених довготривалими карантинними обмеженнями та повномасштабною російсько-українською війною, набули першочергового значення. Відповідно, одним із пріоритетних напрямків діяльності Інституту в 2024 році була робота щодо модернізації форм, змісту і методів роботи з питань відстеження якості освіти та освітньої діяльності.

В рамках цього продовжувалась співпраця між інститутом та Українським центром оцінювання якості освіти (УЦОЯО), Вінницьким регіональним центром оцінювання якості освіти (ВРЦОЯО), Управлінням Державної служби якості освіти (ДСЯО) у Хмельницькій області.

Зокрема, проводилась спільна робота з ДСЯО щодо підготовки до сертифікації педагогічних працівників, а також навчання освітніх експертів відповідно до нової нормативної бази, зокрема, навчання експертів з питань оцінювання професійних компетентностей вчителів початкових класів під час їх сертифікації (м. Хмельницький, лютий 2024 р., Ковальська О.П.).

В рамках реалізації угоди про співпрацю між Управлінням Державної служби якості освіти у Хмельницькій області та Інститутом (від 09 січня 2020 року) та відповідно до листа-запиту Управління Державної служби якості освіти у Хмельницькій області від 12.09.2024 р. за № 02-06/221 організовано підготовку експертів з інституційного аудиту (21-25 жовтня 2024 р., курси за 30 годинною програмою).

Працівники інституту також запрошувались ДСЯО у Хмельницькій області в якості експертів для вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації (учителів початкових класів), яке проходило у період з 10 вересня по 25 жовтня 2024 року (Ковальська О. П. та Романова О. В.).

Останні чотири роки спостерігається постійне зростання попиту з боку працівників закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти щодо сервісів Інституту, спрямованих на розвиток науково-дослідницької компетентності освітян. Це обумовлено розвитком нормативно-правової бази, що регулює діяльність закладів освіти, а саме появою вимог щодо широкого застосування дослідницьких процедур у практиці функціонування закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти. З огляду на це в 2024 році Інститут здійснював активну діяльність, спрямовану на підтримку освітян області в цьому аспекті.

Пріоритетним завданням було визначено задоволення потреб закладів освіти щодо започаткування й розвитку нових для них напрямків дослідницької діяльності, а саме:

1) проведення внутрішніх моніторингових досліджень у рамках формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

2) проведення соціологічних досліджень у рамках процедури самооцінювання освітніх та управлінських процесів.

Допомога, яку надавав Інститут керівним та педагогічним працівникам закладів освіти області, мала комплексний характер. Ці питання розглядалися в рамках навчальних занять на курсах підвищення кваліфікації керівних кадрів, висвітлювалися на методичних заходах локального (на замовлення територіальних громад) та регіонального рівнів, а також на науково-практичних заходах регіонального, міжрегіонального та всеукраїнського рівнів.

Так, на комплексних курсах підвищення кваліфікації для керівників закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти розглядались теми:

- Моніторингові аспекти функціонування ВСЗЯО в закладі освіти.
- Використання результатів соціологічних досліджень в освітній діяльності закладу освіти.
- Організація та проведення моніторингових досліджень: складання програми, добір критеріїв та індикаторів, вибір інструментів, аналіз результатів.

- Розроблення документаційного забезпечення моніторингу якості освіти.
- Самооцінювання як складова формування ВСЗЯО в закладах ЗСО.

У 2024 році Інститутом було започатковано 3 нові проєкти – віртуальні репозитарії (https://sites.google.com/view/methodvit):

1. Репозитарій матеріалів для проведення навчальних і методичних заходів для педагогічних працівників. Створено з метою забезпечення закладів освіти методичними матеріалами (конспектами занять у вигляді презентацій Power Point), які дозволять їм проводити навчальні, методичні, консультаційні заходи для педагогічних працівників. Тематика матеріалів визначається за актуальністю з огляду на вимоги чинної нормативно-правової бази й запитів керівних і педагогічних працівників закладів освіти Хмельницької області.

2. Репозитарій анкет для проведення моніторингових і соціологічних досліджень. Створено з метою забезпечення закладів освіти області інструментами, котрі вони можуть використати для проведення внутрішніх розвідок у рамках формування ВСЗЯО.

3. Репозитарій програм досліджень. Створено з метою забезпечення закладів освіти проєктами програм досліджень, котрі вони можуть використати при організації внутрішніх розвідок у рамках формування ВСЗЯО.

На допомогу закладам освіти впродовж року функціонували віртуальні сервіси, як от:

– вебсайт «Методична вітальня з питань дослідницької діяльності в закладах освіти (Ресурс для керівних і педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти)» (http://sites.google.com/view/methodvit?=sharing) з методичним контентом – відеолекціями, посібниками, дидактичними матеріалами, презентаціями тощо;
– консультаційний пункт з питань здійснення моніторингових та соціологічних досліджень у закладах загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти;
– вебсайт «Моніторингові та соціологічні дослідження в освітньому середовищі Хмельниччини (Інформаційні матеріали щодо проведення

міжнародних, всеукраїнських та регіональних досліджень)» (https://sites.google.com/view/monitoring-in-education). Створено у 2024 році.

У 2024 році Інститут забезпечував участь області в 7 всеукраїнських моніторингових розвідках:

1. Всеукраїнському опитуванні «Моніторинг готовності та потреб вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ».

2. Крос-культурному науковому дослідженні, спрямованому на вивчення психологічного благополуччя працівників освіти в умовах військової агресії росії проти України (спільний проєкт Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи та Гданського педагогічного університету (Республіка Польща). Результатом дослідження буде забезпечення педагогічних працівників України та Республіки Польща відповідним методичним інструментарієм, спрямованим на стабілізацію емоційного стану. Забезпечено участь 50 педагогів Хмельницької територіальної громади.

3. Моніторингу якості підготовки працівників закладів післядипломної педагогічної освіти до науково-методичного супроводу впровадження Державного стандарту базової середньої освіти.

4. Моніторингу якості підвищення кваліфікації всіх категорій педагогічних та науково-педагогічних працівників.

5. Дослідженні стану виконання плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти).

6. Моніторингу проведення педагогічної інтернатури в закладах загальної середньої освіти у 2024-2025 н.р.

7. Опитуванні з метою вивчення досвіду організації освітнього процесу в умовах воєнного стану, зокрема проблеми виявлення і подолання навчальних втрат у початковій і базовій середній освіті (за ініціативи Інституту педагогіки НАПН України у межах наукового дослідження «Дидактико-методичний супровід подолання навчальних втрат у початковій і базовій середній освіті»).

Інститутом проведено 4 регіональні (обласні) дослідження в рамках реалізації обласних програм (для кожного розроблено методологічні матеріали та інструментарій).

1. Дослідження стану національно-патріотичного виховання в закладах загальної середньої освіти Хмельницької області (на виконання «Цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання у Хмельницькій області на 2022-2025 роки»). Проводилося методом експертного опитування в дистанційному форматі (загальна кількість учасників – 406, з них 63 працівники структурних підрозділів з питань освіти органів самоврядування територіальних громад, 132 керівники ЗЗСО та 211 заступників керівників з навчально-виховної/виховної роботи).

За результатами дослідження розроблено методичні рекомендації структурним підрозділам з питань освіти органів самоврядування територіальних громад, центрам професійного розвитку педагогічних працівників, закладам ЗСО та підготовлено методичну розробку «Національно-патріотичне виховання в закладах загальної середньої освіти Хмельниччини: дослідницький вимір» (авт.-розр. Г. Гончарук, Н. Орловська, С. Мітягіна, А. Кучерук).

2. Соціологічне дослідження щодо стану готовності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти до реалізації реформаційних процесів в освіті (на виконання «Цільової комплексної програми розвитку освіти Хмельницької області на 2021-2025 роки»). Розпочато у листопаді 2024 р. та здійснюватиметься впродовж 12 місяців. Наразі триває польовий етап. Проводиться методом опитування. Участь беруть керівні та педагогічні працівники закладів ЗСО, які проходять навчання на курсах підвищення кваліфікації в Інституті, а також науково-педагогічні та педагогічні працівники Інституту.

3. Дослідження стану готовності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти до забезпечення освітньої діяльності в умовах інклюзивного навчання (на виконання «Цільової комплексної програми розвитку освіти Хмельницької області на 2021-2025 роки»). Наразі завершено польовий етап дослідження та розпочато аналітичну обробку зібраних даних. Згідно з програмою дослідження звіт про його результати буде оприлюднено в лютому 2025 року. Участь у дослідженні беруть працівники інклюзивно-

ресурсних центрів та педагогічні працівники, котрі входять до складу команд психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в ЗЗСО Хмельницької області.

4. На виконання «Цільової програми розвитку військово-патріотичного виховання та підтримки предмета «Захист України» на 2023-2024 роки (затверджена наказом обласної військової адміністрації від 05.04.2023 № 85/2023-н) проведено моніторинг рівня забезпеченості обладнанням навчальних кабінетів предмета «Захист України» в закладах освіти, на основі якого сформовано рекомендований перелік обладнання для новостворених осередків з метою раціонального використання коштів субвенції (листопад – грудень, 2024).

Розділ XII. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ

12.1. Співпраця з міжнародними фондами, науковими центрами, навчальними закладами, освітніми установами та громадськими організаціями

Інститут традиційно продовжує співпрацю з рядом міжнародних організацій, фондів: Британською Радою, Міжнародним літнім інститутом учителів англійської мови (Канада), Гете-інститутом (Німеччина), Осередком розвитку освіти (Республіка Польща), Французьким культурним центром при консульстві Франції, з фундацією «Свобода і демократія» (Варшава, Польща), з волонтерським рухом (Канада – Великобританія – США) через участь у Міжнародному інституті вчителів англійської мови, з GIZ Бюро в Україні (за Програмою «Fit for Partnership with Germany» Федерального міністерства економіки та енергетики Німеччини), зі Спілками поляків та учителів-полоністів Хмельниччини, з міською радою м.Вотфорд (Хертфордшир, Велика Британія), Міжнародними фундаціями The LEGO Foundation, European Training Foundation, CRDF Global in Ukraine, Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX), Міжнародним Благодійним Фондом «Академія Української Преси», Інформаційно-дослідним центром «Інтеграція та розвиток», видавництвами «Хубер», «Клетт», «Лангеншайт», «Оксфорд», «Експрес Паблішінг», «Пірсон Едьюкейшн», «Кембрідж», «ММ Паблікейшен», «Dinternal Education», «Клє Ентернасьйональ», «Сіті енд Гілтз», «Ґлаґослав Паблікейшен» (Лондон, Амстердам).

Здійснювалась співпраця з рядом закордонних громадських організацій, компаній та окремих закладів освіти, зокрема: Французьким Інститутом в Україні (ФІУ) під егідою Посольства Франції в Україні (в партнерстві з асоціацією «Альянс Франсез»), Асоціацією викладачів французької мови, Естонською освітньою організацією Міксіке, Go Global, Польсько-Українською Фундацією «Інститут Міжнародної Академічної і Наукової Співпраці» (ІМАНС), школою №80 імені Корнеля Макушинського (Познань, Польща), школою «Зе Ґрандж Екедемі» (Буші, Хертфордшир, Велика Британія),

громадською організацією «Соціальний клуб “Соняшник”» (м.Вотфорд, Хертфордшир, Велика Британія), компанією «Future Hill House LTD» (м. Лондон, Об’єднане Королівство Великої Британії та Північної Ірландії), Українським інститутом та Українською школою Пречистої Діви Марії (м. Лондон), громадською спілкою Центр інновацій «Сходи в майбутнє» (ГС»UP_TO_FUTURE») та іншими.

12.2. Розробка та реалізація міжнародних, всеукраїнських та обласних освітніх проєктів і програм

Освітяни області під керівництвом працівників Інституту продовжували реалізацію всеукраїнських та міжнародних проєктів і програм, зокрема:

міжнародних – Проєкти Британської Ради та Гете-інституту в Києві «Професійний розвиток учителя іноземної мови», «Викладання та навчання у важкі часи», «Skills and Well-being in Teacher Learning Opportunities (SWITLO)» («Уміння та добробут у навчальних можливостях учителя»), Проєкт «Дистанційне навчання та викладання» (у співпраці з Американськими Радами), проєкт Міжнародного літнього інституту вчителів англійської мови (Канада) «Спілкування через океан», у співпраці з волонтерським рухом (Канада-Великобританія-США) – суботні онлайн-зустрічі з викладачами; освітні проєкти «Матіфік в Україні», «Бобер» (підвищення комп’ютерної грамотності дітей, ознайомлення і зацікавлення сучасними інформаційними технологіями, комп’ютерною технікою та літературою), «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», «Підтримка децентралізації в Україні», «Дискусія деліберації», проєкти «Діяльнісний підхід у початковій школі» та «Педагогіка гри в закладах дошкільної освіти» (за підтримки The LEGO Foundation), SELFIE (щодо оцінки рівня цифровізації освіти), «Культура добросусідства» (за підтримки Інформаційно-дослідного центру «Інтеграція та розвиток»), «Впровадження навчання за європейської системою «Shuttle Time» під час вивчення модуля «Бадмінтон»» (Всесвітня федерація бадмінтону (BWF), Всеукраїнська федерація бадмінтону) тощо;

всеукраїнських проєктів: «Думай на рівних» (у партнерстві з Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» за підтримки міжнародної неприбуткової організація «Think equal» (Великобританія)), «Наздоженемо: курс про подолання освітніх втрат» (ГО «Освіторія», (ЮНІСЕФ) в Україні, фінансова підтримка Глобального партнерства в галузі освіти (GPE) та Уряду Японії), проєкти під егідою МОН України та the LEGO Foundation («Діяльнісний підхід у початковій школі», «Діяльнісний підхід у загальній середній освіті в реаліях сьогодення», «Сприяння освіті» – імплементація шведської програми соціально-емоційного розвитку «Веселі друзі»); «Науково-методичне забезпечення реалізації авторської моделі «Школа толерантності»», проєкту з інклюзивної освіти «Організаційно-педагогічні умови надання корекційної допомоги дітям з порушенням зору», освітнього проєкту «Лелека», інноваційних програм, які розпочиналися з початкової школи, а нині впроваджуються і у базовій, зокрема «Нова українська школа», «Інтелект України» та ін.

Працівниками Інституту розроблено та реалізується ряд проєктів обласного рівня, зокрема, продовжується реалізація проєктів «Національно-орієнтована система громадянського виховання та комунікації», «Під знаком єдності – до Перемоги», «Актуальні виклики сьогодення: подолання освітніх втрат», «Розвиток національно-орієнтованої системи благодійності та волонтерства», «Розвиток інформаційно-ресурсного забезпечення партнерської взаємодії школи та сім'ї у час війни», «В європейській сім'ї вольній новій»; під егідою корпорації «Юрія-Фарм» та спільно з громадською спілкою «Центр інновацій «Сходи в майбутнє» продовжує діяти проєкт «Школа природничого напряму м. Городок», Обласний пролонгований проєкт «Наукова школа для вчителів біології» працював цьогоріч за напрямом «Інноваційні технології штучного інтелекту в біології та біологічній освіті».

Інститут продовжує реалізацію глобального міжнародного пролонгованого проєкту «Вотфорд з Україною», в рамках якого презентується Україна та освіта Хмельниччини.

Розділ XIII. ВИСВІТЛЕННЯ У ВЕБ-ПРОСТОРІ ТА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ, ДОСЯГНЕНЬ ПЕДКОЛЕКТИВІВ, ПЕДПРАЦІВНИКІВ ТА ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В РЕГІОНІ

Діяльність Інституту висвітлювалась у веб-просторі завдяки створенню єдиної інформаційної системи методичних служб області, удосконаленню сайту Інституту. Окремо створено та модеруються безпосередньо працівниками Інституту більше 40 сайтів, тобто процес формування єдиного освітнього і науково-методичного середовища триває. Сприяє цьому реалізація різних форм навчальної, навчально-методичної та науково-методичної активності, як-от вебінари, вебнаради, е-форуми, е-конференції, блоги кафедр, центрів, окремих методистів, робота консультпунктів у інтернет-режимі. Постійне висвітлення діяльності Інституту, досягнень педколективів, педпрацівників, педагогічного досвіду та проблем розвитку освіти в регіоні відбувається і через офіційну сторінку «Хмельницький обласний інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка» (https://www.facebook.com/XOIPPO) у соціальній мережі Facebook, і через Facebook-спільноти («Реформа освіти – наше бачення», «НУШ Хмельниччини», «Дошкілля Хмельниччини», «Інформатики Хмельниччини»; «Освіта Хмельниччини: реалії»; «Директор школи XXI століття» та ін.).

Висвітлення діяльності Інституту здійснювалось і в медійному просторі на шпальтах друкованих ЗМІ, радіо і телебаченням. Зокрема, обласною державною медіакомпанією «Суспільне: Поділля» («Поділля-Центр»), «Перший подільський», міським муніципальним каналом «Місто» та телеканалом «TV7+» показано 5 окремих сюжетів про діяльність Інституту або за участю його працівників. Вони стосувалися як окремих подій, організаторами та координаторами яких виступав Інститут, так і загальнодержавних подій та суспільних процесів (висвітлення перебігу та підсумків обласного етапу конкурсу «Вчитель року-2024» та обласного етапу

Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів; реалізація проєкту «Митці рідного краю» (на прикладі Хмельницької області) та інші).

Діяльність Інституту висвітлювалась і в ракурсі популяризації педагогічного досвіду вчителів області через публікації у фахових журналах та на сторінках обласних освітянських часописів, що видаються інститутом, – газеті «Майбуття» (у 2024 році вийшло 24 номери газети) та журналі «Педагогічний вісник Поділля» (4 тематичних номери).

Такі основні здобутки Інституту за рік, що минув.

Враховуючи реалії сьогодення, потреби у наданні методичної підтримки освітянам області з різних питань (підвищення кваліфікації педагогічних та керівних кадрів освіти, організація впровадження нового ДСБСО та нового професійного стандарту вчителя, організація роботи з обдарованими учнями, організація конкурсу «Учитель року» та ін.) стрімко зросли, особливо у тих територіальних громадах, де немає ЦПРПП. В умовах постійного скорочення фінансування регіонального замовлення, переважання дистанційного формату навчання в системі післядипломної освіти, а також поширення змішаного формату – у закладах загальної середньої та позашкільної освіти, що триває уже п’ятий рік поспіль (спочатку через карантинні обмеження, згодом – через військовий стан), забезпечення максимально можливої якості освіти та допомога освітянам щодо подолання освітніх втрат будуть і надалі домінуючими у діяльності Інституту.

Тому перед закладом стоять складні завдання та велика відповідальність – забезпечувати задоволення освітніх потреб на найвищому рівні та якомога ефективніше здійснювати науково-методичний супровід діяльності педагогів закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, методичних працівників у нових реаліях. Інститут і надалі залишатиметься об’єднавчим центром усіх педагогів і працівників методичних служб області, де кожен усвідомлює свою місію, роль, завдання та важливість руху в єдиному напрямку.

ЗМІСТ

ВСТУП …… **2**

Розділ І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-КЕРІВНА ДІЯЛЬНІСТЬ …… **5**

1.1. Структура закладу……. **5**

1.2. Засідання вченої та науково-методичної рад…….. **6**

Розділ ІІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ …… **9**

2.1. Державні програми…… **9**

2.2. Регіональні програми…… **11**

Розділ ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ …….. **13**

Розділ ІV. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ …….. **18**

4.1. Науково-дослідна проблематика інституту, кафедр та науково-педагогічних працівників …… **18**

4.2. Підсумки наукових досліджень …….. **19**

4.3. Експертно-аналітична діяльність …… **20**

4.4. Дослідно-експериментальна діяльність …….. **23**

Розділ V. ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИХ І НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ МІЖНАРОДНОГО, ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНІВ ….. **25**

Розділ VI. ПІДГОТОВКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ТА МЕТОДИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ …… **28**

Розділ VII. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ …… **31**

7.1. Поширення досвіду педагогічної та управлінської діяльності педпрацівників області …… **31**

7.2. Науково-методичний супровід проведення конкурсів фахової майстерності педагогічних працівників …… **35**

7.3. Науково-методичний супровід роботи з обдарованими дітьми **39**

7.4. Науково-методичний супровід формування й розвитку професійної компетентності керівних кадрів і педагогічних працівників …… **44**

7.5. Науково-методичний супровід дошкільної освіти …… **48**

7.6. Науково-методичний супровід початкової освіти …….. **55**

7.7. Реалізація Концепції Нової української школи у базовій школі **59**

7.8. Науково-методичний супровід виховної діяльності …….. **62**

Розділ VIII. ПІДТРИМКА ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ …… **70**

Розділ IX. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ПЕДАГОГІВ …… **76**

Розділ X. ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ РЕГІОНУ …… **84**

Розділ XI. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ. МОНІТОРИНГОВІ ТА СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В РЕГІОНІ …… **89**

Розділ XII. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ ……... **95**

12.1. Співпраця із міжнародними фондами, науковими центрами, навчальними закладами, освітніми установами та громадськими організаціями …… **95**

12.2. Розробка та реалізація міжнародних, всеукраїнських та обласних проєктів і програм …… **96**

Розділ XIII. ВИСВІТЛЕННЯ У ВЕБ-ПРОСТОРІ ТА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ, ДОСЯГНЕНЬ ПЕДКОЛЕКТИВІВ, ПЕДПРАЦІВНИКІВ ТА ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В РЕГІОНІ …… **98**

ЗМІСТ ……. **100**